

Ruskon kunta

Tilinpäätös 2019

Kunnanhallitus 30.3.2020

SISÄLLYSLUETTELO
Toimintakertomus
Olenaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Kehityskatsaus ja olenaiset tapahtumat	
Kunnanjohtajan katsaus	1
Yleistietoa Ruskon kunnasta	3
Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	3
Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	4
Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	6
Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	7
Kuntakonsernin toiminta ja talous	12
Tilikauden tuloksen käsittely	16

Toteutumisvertailut

Käyttötalouden toteutuminen	
HALLINTO JA OSALLISUUSPALVELUT	17
Vaalit	17
Tarkastustoimi	18
Yleishallinto	19
Joukkoliikenne	20
Elinkeinotoimi	21
ELINVOIMAPALVELUT	22
Kaavoitus ja maankäyttö	22
Tekniset palvelut	24
Toimitila- ja vuokrauspalvelut	25
Vesihuoltolaitos	27
Palo- ja pelastustoimi	28
Rakennusvalvonta ja ympäristöasiat	29
HYVINVOINTIPALVELUT	31
Varhaiskasvatus	31
Lastenhoidon tuki	33
Perusopetus	35
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut sekä musiikinopetus	38
SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON PALVELUT	42
Aikuissosiaalityö ja –psykososiaaliset palvelut	43
Perhepalvelut	44
Vammaispalvelut	45
Hoito- ja hoivapalvelut	46
Perusterveydenhuolto	47
Suun terveydenhuolto	48
Erikoissairaanhoido	49
Henkilöstö	50
Tuloslaskelmaosan toteutuminen	55
Investointien toteutuminen	56
Rahoitusosan toteutuminen	57
Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	58
Yhteenveto henkilöstömenojen toteutumisesta	60

Tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma	61
Rahoituslaskelma	62
Tase	63
Konsernin laskelmat	65

Liitetiedot	68
--------------------	----

Vesihuoltolaitos	77
-------------------------	----

Allekirjoitukset ja merkinnät	80
--------------------------------------	----

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Yleisen taloudellisen tilanteen myönteinen kehitys loiveni vuonna 2019. Bruttokansantuote toki kasvoi kasvun ollessa 1,0 prosenttia. Jo vuoden 2018 kasvu jäi pienemmäksi kuin oli ennakoitu lopullisen kasvun ollessa 1,6 prosenttia.

Valtiovarainministeriö on taloudellisessa katsauksessaan todennutkin, että talouden kasvu hidastuu ja asettuu yhden prosentin tuntumaan lähivuosinakin.

Julkisen talouden alijäämän ennakoidaan kasvavan vuonna 2020, kun hallitusohjelman mukaiset menolisäykset astuvat voimaan. Hallitusohjelmassa sovitut veronkorotukset lisäävät verotuloja asteittain hallituskauden edetessä. Väestön ikääntymisestä aiheutuva ikäsidonnaisten menojen kasvu pitää kuitenkin julkisen talouden alijäämän 3,5 miljardin euron tuntumassa 2020-luvun alkuvuosina.

Vuoden 2019 kuntien vahvasti alijäämäiset tilinpäätökset selittyvät verokortti uudistuksen ja tulorekisterin käyttöönoton aiheuttamalla verotulojen maksurytmiikan muutoksella. Ruskon verotulot jäivät tämän johdosta alle ennakoitun n. 1,25 miljoonaa euroa.

Tätä kirjoitettaessa puhjennut maailmanlaajuinen koronavirusepidemia tulee epäilemättä näyttelemään merkittävää roolia niin yleisessä kuin kuntienkin taloudessa asettaen epidemiaa ennen tehdyt ennusteet monilta osin liian positiivisiksi. Nähtäväksi jää miten hyvin epidemia onnistutaan Suomessa kohtaamaan ja miten talouden pelastuspaketeilla pystytään yritysten toimintaedellytykset ja työllisyys turvaamaan. Tässä kohtaa tarvitaan varmasti koko yhteiskunnan yhteistyötä.

Vuonna 2018 laadittua strategiaa ja sen pohjalta laadittuja ohjelmia jalkautettiin vuonna 2019 kunnanhallituksen helmikuun tehtäväksiannon perusteella. Prosessi sinällään on tietenkin luonteeltaan jatkuva.

Alkuvuodesta 2019 kunta teki merkittäviä maa- ja tonttihankintoja 14:n kunnallisteknisesti valmiin tontin sekä yhteensä n. 50 hehtaarin raakamaahankinnan myötä. Kaavoitettava alue tulee riittämään näillä näkymin vajaan kymmenen vuoden tonttitarpeeseen. Alueen kaavoitus ei ole vielä edennyt pohjakartan laadintaa pidemmälle.

Hallinnon toimivuutta ja kunnan julkista ilmettä edesauttavat uusi tiedonhallintajärjestelmä, jonka käyttöönotto ajoittui vuodenvaihteeseen sekä uuden graafisen ilmeen käyttöönotto kunnan markkinoinnissa sekä painetussa materiaalissa.

Asukasmäärä palautui kasvun raiteelle poikkeuksellisen vuoden 2018 jälkeen (-15 henkilöä) lisääntyen 76 henkilöllä (+1,22 prosenttia). Ruskon työttömyysaste vuoden 2019 lopulla oli 4,4 prosenttia ollen elokuusta lukien vuoden loppuun asti maakunnan alhaisin. Koko Varsinais-Suomessa työttömyysaste vuoden lopulla oli 9,5 %.

Kunnan tilikauden tulosta -1,7 miljoonaa euroa ei luonnollisestikaan voi pitää hyvänä vaikkakin kyllä vuoden mittaan saatujen tietojen perusteella osin ennakoitunakin. Edellä kerrottu verotulojen maksun lykkääntyminen oli keskeisin vaikuttaja vuoden tulokseen. Tonttien myyntituotot jäivät n. 170.000 alle ennakoitun. Lisäksi sosiaali- ja terveysmenot ylittivät n. 233.000 euroa kunnan arvioiman määrän. Sosiaali- ja terveysmenot tulee jatkossakin pyrkiä nykyistä parempaan ennakoitavuuteen. Sosiaali- ja terveysmenot kasvoivat vuoteen 2018 nähden n. 9,4 prosenttia, jota on pidettävä melko suurena kasvuna. Kun edellä mainittu tonttien myyntituottojen jääminen alle ennakoitun huomioidaan, niin voidaan havaita, että nämä kolme tekijää (verotulot, sote-menot, tonttimyynti) ovat keskeisimmät vaikuttimet vuoden 2019 tulokseen.

Merkittävimmät investointikohteet vuonna 2019 olivat maaomaisuuden hankinnan ohella keskuskeittiön laajennus, pesäpallokenttä ja Vahdon liikuntapaikat, Päälistönmäen kunnallistekniikka sekä koulujen tietokonehankinnat. Keskuskeittiön laajennus toi mukanaan

merkittävän määrärahaylityksen. Asian johdosta on taloustyöryhmä kuitenkin ryhtynyt toimenpiteisiin ettei näin enää jatkossa kävisi.

Kiitän kunnan henkilökuntaa sekä luottamushenkilöitä Ruskon kunnan eteen tehdystä työstä vuonna 2019.

Kari Lehtinen
kunnanjohtaja

Yleistietoja Ruskon kunnasta

Pinta-ala	127,12 km ²
Asukastiheys, as/maa-km ²	49,77
Asukkaita 31.12.2019	6 327
Veroprosentti	19,75
Yleinen kiinteistöveroprosentti	0,95
Vak. asuntojen veroprosentti	0,42
Muiden asuinrakennusten k-veroprosentti	1,02

Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Ruskon kunnanvaltuuston jäsenmäärä on 27.

Valtuuston puheenjohtajana on toiminut Antti Mattila (KESK), I varapuheenjohtajana Veikko Vahtera (KOK), II varapuheenjohtajana Ulla Vittasmäki (SDP), III varapuheenjohtajana Niina Pekkala (Vihr.)

Kunnanvaltuuston poliittinen jakauma oli seuraava:

Kansallinen Kokoomus r.p.	9
Suomen Keskusta r.p.	7
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue r.p.	5
Vasemmistoliitto r.p.	1
Vihreä Liitto r.p.	4
Perussuomalaiset r.p.	1

Muut toimielimet

Toimielin	Puheenjohtaja	Esittelijä
Kunnanhallitus	Sisko Hellgren	kunnanjohtaja
Sosiaali- ja terveysjaosto	Turo Vuorenhela	kunnanjohtaja
Henkilöstöjaosto	Sisko Hellgren	talous- ja hallintojohtaja
Tarkastuslautakunta	Mauri Laine	puheenjohtaja
Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta	Ari Rusi	johtava rehtori, varhaiskasvatusjohtaja
Hyvinvointilautakunta	Tom Flinkman	hyvinvointijohtaja
Tekninen lautakunta	Jari Lehtola	tekninen johtaja
Rakennus- ja ympäristölautakunta	Lassi Laine	rakennustarkastaja
Keskusvaalilautakunta	Ritva Välilä	puheenjohtaja

Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Bruttokansantuotteen volyymi kasvoi 1,0 prosenttia vuonna 2019 Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan. Vuoden 2018 kasvu tarkentui 1,6 prosenttiin.

Viennin arvo kasvoi 6,4 prosenttia vuonna 2019 viennin volyymin kasvaessa 7,2 prosenttia ja vientituotteiden hintojen laskiessa 0,7 prosenttia. Tavaravientiä nosti mm. ulkomaille luovutetut laivatilaukset. Yksityiset kulutusmenot kasvoivat 2,0 prosenttia ja julkisten kulutusmenojen arvo kasvoi 3,9 prosenttia. Investointien käypähintainen arvo kasvoi 1,8 prosenttia, samalla investointien volyymi kuitenkin laski 0,8 prosenttia.

Kotitalouksien oikaistu käytettävissä oleva tulo kasvoi reaalisesti 1,8 prosenttia vuonna 2019. Oikaistuun käytettävissä olevaan tuloon lasketaan mukaan myös luontoismuotoiset yhteiskunnalliset tulonsiirrot, jotka voidaan tulkita kotitalouksille tarjotuiksi hyvinvointipalveluiksi. Näitä palveluita ovat julkisyhteisöjen ja järjestöjen kotitalouksien hyväksi tuottamat yksilölliset koulutus-, terveys- ja sosiaalipalvelut. Kotitalouksien kulutusmenot kasvoivat 1,9 prosenttia säästämisasteen ollessa 0,6 prosenttia.

Koko talouden palkkasumman ja työllisten kasvuvauhti hidastui vuonna 2019. Koko talouden palkkasumma kasvoi 3,1 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Työllisten määrä puolestaan kasvoi 0,9 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Ennakkotietojen mukaan työnantajien maksamat sosiaaliturvamaksut laskivat 1,4 prosenttia verrattuna edellisvuoteen. Lasku selittyy edellisvuotta alhaisemmilla lakisääteisillä työnantajien sosiaalivakuutusmaksuprosenteilla.

Julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli 2,7 miljardia alijäämäinen. Edellisenä vuonna alijäämä oli 2,0 miljardia euroa. Alijäämä oli 1,1 prosenttia bruttokansantuotteeseen.

Valtionhallinnon alijäämä oli 2,8 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 2,9 miljardia euroa. Paikallishallinnon alijäämä kasvoi ennakkotietojen mukaan 2,9 miljardiin euroon. Paikallishallinnon alijäämän kasvuun vaikutti julkisten kulutusmenojen ja investointien kasvu.

Työeläkelaitosten ylijäämä pysyi suurin piirtein edellisen vuoden tasolla 2,2 miljardissa eurossa. Työeläkelaitosten maksamien eläkkeiden määrä jatkoi kasvuaan, mutta myös kerätyt työeläkemaksut kasvoivat. Ylijäämään ei lasketa mukaan sijoitusten arvonmuutoksia. Muut sosiaaliturvarahastot olivat 0,7 miljardia euroa ylijäämäisiä.

Lähde: Kansantalouden tilinpito 2019/Tilastokeskus

Varsinais-Suomen työllisyystilanne on parantunut tasaisesti jo vuoden 2016 alusta, ja maakunnan työllisyysasteen trendi oli vuoden 2018 lopussa 74,2 %. Monissa puheenvuoroissa esillä ollut valtakunnallinen 75 prosentin työllisyystavoite menee Varsinais-Suomessa rikki jo kuluvan talven aikana, mikäli työllisyyskehitys jatkuu nykyisenkaltaisena.

Myös koko maassa työllisyyskehitys on jatkunut suotuisana. Varsinais-Suomen työllisyysaste on kuitenkin ohittanut selvästi koko maan kehityksen, ja ero tulee lähitulevaisuudessa vain kasvamaan. Varsinais-Suomen työllisyysaste onkin jo lähes samalla tasolla kuin Uudellamaalla, ja nykykehityksen jatkuessa sekä Varsinais-Suomen että Satakunnan työllisyysasteen trendi tulee ohittamaan Uudenmaan, mikä kertoo Lounais-Suomen positiivisen rakennemuutoksen voimakkuudesta.

Myönteisen työllisyyskehityksen jatkumiseksi pitää kuitenkin turvata osaavan työvoiman saatavuus. Erityisesti Varsinais-Suomessa on tulossa pulaa diplomi-insinööreistä, sillä teknologiateollisuus arvioi, että lounaiseen Suomeen tarvitaan vuositasolla jopa noin 800-900 uutta diplomi-insinööriä 2020-luvun alkupuolella. Tällä hetkellä Varsinais-Suomeen sijoittuu vuosittain noin sata DI-tutkinnon suorittanutta, mikä on vain 4 % kaikista vuosittain valmistuvista diplomi-insinööreistä.

Varsinais-Suomen yritysten suhdannenäkymät ovat olleet viime aikoina myönteisiä. Positiivinen rakennemuutos näkyy selvästi yritystoiminnassa, sillä Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan yritysten liikevaihdon kehitys kasvaa maakunnassa tasaisesti.

Varsinais-Suomen yritysten kasvu on tasaantunut hieman vuoden 2018 kuluessa ja jää nähtäväksi, onko kyseessä vain tilapäinen notkahdus.

Nopeimmin ovat kasvaneet vientiteollisuus, rakentaminen ja ICT-ala, joilla yritysten liikevaihto oli viime syksynä keskimäärin noin 30 % vertailuvuotta 2015 korkeammalla tasolla. Myös liike-elämän palvelut on kasvanut maakunnan keskitasoa nopeammin. Sen sijaan kaupan alan ja palvelujen liikevaihdon kasvu on jäänyt hieman keskimääräistä kehitystä hitaammaksi, ja molempien liikevaihdon kasvu on tasaantunut viime aikoina.

Lähde: Lounaistieto/analyysit

Kunnan henkilöstö

Henkilöstön määrä 31.12.2019 oli 251, joista vakinaisia 193 ja määräaikaisia 51 henkilöä, sekä kaksi työllistettyä ja viisi oppisopimuskoulutettavaa. Osa-aikatyöntekijöitä oli 30, joista viisi oli osa-aikaeläkkeellä. Vuonna 2018 kokonaismäärä oli 231 henkilöä.

Suurimmat työntekijäryhmät ovat 40-49 ja 50-59 -vuotiaissa.

Toteumavertailuissa on mukana henkilöstöä ja poissaoloja tarkemmin kuvaava henkilöstöraportti.

Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Ruskon kunnanvaltuusto on 14.12.2009 § 94 hyväksynyt talousohjeen, jonka mukaan kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään niin, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Toimivasta johdosta riippumattomasta ulkoisesta valvonnasta vastaavat tilintarkastajat ja tarkastuslautakunta. Sisäinen valvonta jakaantuu sisäiseen tarkkailuun (luottamushenkilöiden suorittama seuranta) ja sisäiseen tarkastukseen. Sisäisen valvonnan järjestämisestä vastaa kunnanhallitus. Sisäisen valvonnan toteuttamisvastuu on kunnanjohtajalla ja kunnan tilivelvollisilla sekä esimiesasemalla olevilla. Jokainen esimies vastaa oman toimialansa ja tulosalueensa sisäisen valvonnan järjestämisestä etenkin yksiköille asetettujen tavoitteiden saavuttamisen seurannan, henkilöriskien, tietoturvallisuuden ja omaisuuden vahinkoriskien osalta. Tilintarkastuksen yhteydessä kunnan tilintarkastaja arvioi, onko kunnan sisäinen valvonta järjestetty asianmukaisesti. Sisäistä valvontaa ohjaavat hallintosääntö, talousohje sekä sisäisen valvonnan vastuutaulukko.

Kunnassa on noudatettu lakeja ja hyvää hallintotapaa. Viranhaltijoiden toiminnasta mahdollisesti teytyjen kanteluiden johdosta ei ole saatu toimintaa moittivia ratkaisuja.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt kunnan strategiset linjaukset ja talousarvion yhteydessä toiminnan ja käyttötalouden sitovat tavoitteet. Lautakunnat antavat kunnanhallitukselle ja valtuustolle neljä kertaa vuodessa selvityksen tavoitteiden toteutumisesta ja talouden kehittämisestä.

Kuntakonsernin riskienhallinnasta vastaa kunnanhallitus. Viranhaltijatasolla vastuu on kunnanjohtajalla. Tehtävänä on ohjata ja valvoa konsernin yksiköiden riskienhallintaa ja asettaa tarvittaessa riskienhallintaa koskevat tavoitteet. Lautakunnat vastaavat omien prosessiensa päätöksentekonsa, kohteidensa sekä työpaikkojensa riskien arvioinnista ja tarvittavista toimenpiteistä sekä niiden dokumentoinnista. Tarkastuslautakunta käsittelee ja arvioi kunnan riskienhallinnan tilaa.

Tilivuonna 2019 toteutui kunnan maksuvalmiuteen negatiivisesti vaikuttanut, yleiseen kunnallisverotukseen kohdistunut verotuksen häiriö. Vaikutus tuloihin oli ennakoituun nähden -1,2 milj. euroa. Tapahtuma kohdistui kaikkiin kuntiin eikä sitä olisi oman valvonnan keinoin kyetty ennakoimaan. Valvonnan näkökulmasta haasteelliseksi osoittautui myös Maunun koulun keittiön laajennuksen hanke, joka valmistui kesällä 2019. Hankkeen määrärahaylitykset ja investointiprojektien sitovuustasojen pitämättömyys käynnistivät keskustelun, jonka lopputuloksena kevään 2020 aikana tuodaan kunnanhallitukselle hyväksyttäväksi hankkeiden prosessikaavio ja vuosikello turvaamaan hankkeiden suunniteltu läpivienti ja niiden parempi hallinta ja valvonta.

Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Toimintakatteen toteutuma talousarvioon nähden oli 100,5 %.

Toimintatuotoissa päivähoitomaksut, maankäyttösopimuskorvaustulot sekä tontinmyyntitulot jäivät alle arvion kun taas kotikuntakorvaustulot ja valtion hankeavustukset hieman ylittyivät.

Henkilöstökulut ylittyivät 68 000 euroa. Henkilöstömenoja lisäsi perusopetuksen hankerahoilla palkatut henkilöt sekä määräaikaisen työvoiman käyttö. Lomapalkkavarauksista kirjattiin 163 000 euroa lisää.

Palvelujen ostot kokonaisuutena ylittyivät vain 50 000 euroa vaikka sosiaali- ja terveyspalvelujen menot ylittyivät talousarvioon nähden n. 223 000 euroa. Säästöä syntyi perusopetuksen kotikuntakorvausmenoissa, vesihuollossa ja kaavoituksessa.

Aineiden ja tarvikkeiden hankinnat jäivät hieman alle arvion. Avustusmenoihin myönnettiin vuoden aikana lisämäärärahaa lastenhoidontukiin, mutta lopullinen toteutuma jäi näiden osalta kuitenkin n. 77 000 euroa alle muutostalousarvion. Muut toimintakulutkin jäivät alle arvion.

Verorahoitus oli 1,2 milj. euroa pienempi kuin talousarvion tuloarvio, joka perustui Kuntaliiton syksyn 2018 ennusteisiin. Valtionosuudet sen sijaan toteutuivat lähes 300 000 euroa yli arvion.

Vuosikate supistui edellä esitettyjen vuoksi -28 631 euroksi ja tilikauden tulos jäi poistojen jälkeen n.1,7 miljoonaa euro alijäämäiseksi.

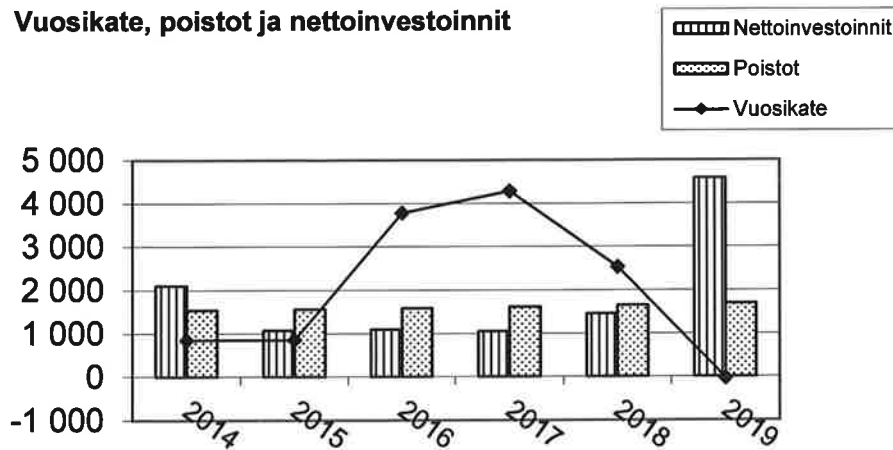
Tuloslaskelma ja tunnusluvut

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	4 375	4 529
Toimintakulut	-33 993	-31 533
<i>Toimintakate</i>	<i>-29 619</i>	<i>-27 004</i>
Verotulot	24 747	24 756
Valtionosuudet	4 794	4 781
Rahoitustuotot- ja kulut		
Korkotuotot	3	3
Muut rahoitustuotot	70	35
Korkokulut	-22	-23
Muut rahoituskulut	-2	-12
<i>Vuosikate</i>	<i>-29</i>	<i>2 536</i>
Poistot ja arvonalentumiset	-1 687	-1 653
<i>Tilikauden tulos</i>	<i>-1 716</i>	<i>883</i>
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	19	19
Varausten lisäys (-)/vähennys(+)		
Rahastojen lisäys(-)/vähennys(+)		
<i>Tilikauden ylijäämä/alijäämä</i>	<i>-1 697</i>	<i>902</i>

Tuloslaskelman tunnusluvut

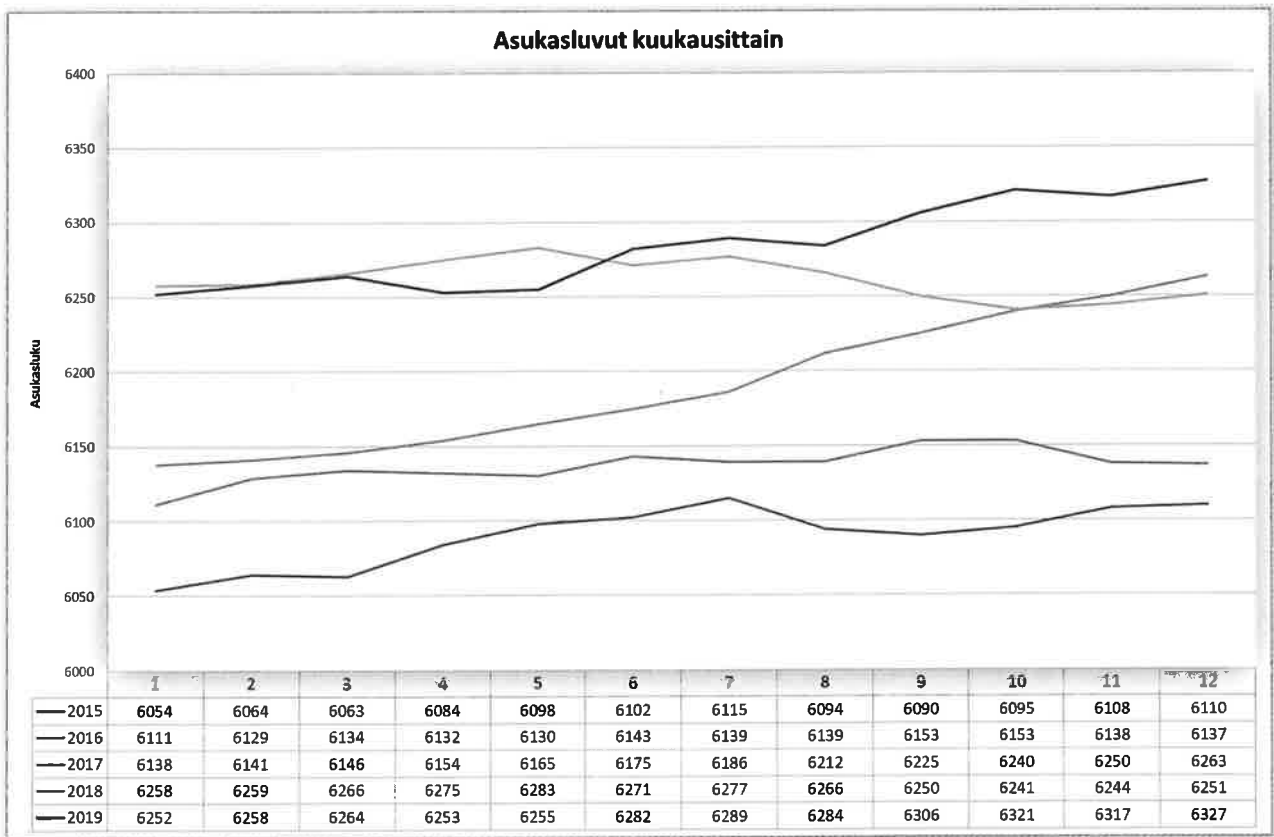
Toimintatuotot/toimintakulut %	12,9	14,4
Vuosikate/poistot %	-1,7	153,4
Vuosikate €/asukas	-5	406
Asukasmäärä	6 327	6 251

Vuosikate, poistot ja nettoinvestoinnit

Ruskon kunnan asukasluvun kehitys

Kunnan asukasluku on kasvanut vuosittain vajaan yhden prosentin kasvuvauhdilla. Kymmenen vuotta sitten asukkaita oli 5819 ja nyt 6327. Kasvua tässä on 8,7 %. Vuoden 2019 aikana asukasluku kasvoi Väestörekisterikeskuksen tilastojen mukaan 76:lla.

Kunnan väestörakenne neljän viimeisen vuoden ajalta

Ikäryhmät	2016	%-osuus	2017	%-osuus	2018	%-osuus	2019	%-osuus
0-6 -vuotiaita	551	9,0	580	9,3	561	9,0	563	8,9
7-14 -vuotiaita	654	10,7	664	10,6	672	10,8	683	10,8
15-24 -vuotiaita	658	10,7	632	10,1	594	9,5	597	9,4
25-49 -vuotiaita	1 952	31,8	1 982	31,6	1 968	31,5	1 984	31,4
50-64 -vuotiaita	1 240	20,2	1 258	20,1	1 278	20,4	1 290	20,4
65-74 -vuotiaita	651	10,6	710	11,3	726	11,6	735	11,6
yli 75 -vuotiaita	431	7,0	437	7,0	452	7,2	475	7,5
Yhteensä	6 137	100	6 263	100	6 251	100	6 327	100

Verotulot

	<u>TP 2014</u>	<u>TP 2015</u>	<u>TP 2016</u>	<u>TP 2017</u>	<u>TP 2018</u>	<u>Ta 2019</u>	<u>TP 2019</u>	<u>tot-%</u>
Kunnallisvero	19 210	20 120	21 449	21 837	22 412	23 455	22 214	94,7 %
Yhteisöveron tuotto	736	873	961	1 299	1 163	1 374	1 326	96,5 %
Kiinteistövero	966	1 052	1 152	1 172	1 181	1 166	1 207	103,5 %
Yhteensä, 1000 €	20 912	22 045	23 562	24 308	24 756	25 995	24 747	95,2 %
Asukasluku 31.12.	6 049	6 110	6 137	6 263	6 251	6 388	6 327	
Verotulot €/asukas	3 457	3 608	3 839	3 881	3 960	4 069	3 911	
Muutos-%/asukas	5,8 %	4,4 %	6,4 %	1,1 %	2,0 %	2,8 %	-1,2 %	
Muutos €/asukas	188	151	231	42	79	109	-49	
Tuloveroprosentti	19,00	19,50	19,75	19,75	19,75	19,75	19,75	
Yleinen kiinteistövero%	0,70	0,80	0,95	0,95	0,95	0,95	0,95	
Vak.asuntojen kiint.vero%	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42	0,42	
Muiden as.rak.kiint.vero%	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	1,02	

Valtionosuudet

	<u>TP 2014</u>	<u>TP 2015</u>	<u>TP 2016</u>	<u>TP 2017</u>	<u>TP 2018</u>	<u>Ta 2019</u>	<u>TP 2019</u>	<u>tot-%</u>
Valtionosuudet, 1000 €	5 529	5 139	5 544	5 432	4 781	4 495	4 794	106,7 %
Asukasluku 31.12.	6 049	6 110	6 137	6 263	6 251	6 388	6 327	
valtionosuudet, €/asukas	914	841	903	867	765	704	758	
muutos-%/asukas	-6,4 %	-8,0 %	7,4 %	-4,0 %	-11,8 %	-8,0 %	-0,9 %	

Toiminnan rahoitus
Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	-29	2 536
Tulorahoituksen korjauserät	-453	-606
	<u>-482</u>	<u>1 930</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 131	-1 475
Rahoitusosuudet investointimenoihin	550	26
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	652	677
	<u>-3 929</u>	<u>-772</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 410	1 158
Rahoituksen kassavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	10	10
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-549	-549
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 000	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	958	759
Rahoituksen rahavirta	<u>2 419</u>	<u>220</u>
Rahavarojen muutos	-1 991	1 378
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	5 210	7 201
Rahavarat 1.1.	7 201	5 824
	<u>-1 991</u>	<u>1 378</u>
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
INVESTOINNIT		
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, 1000 €	3276	6509
Investointien tulorahoitus, %	-0,6	174,9
LAINAHOITO		
Laskennallinen lainanhoitokate	-0,01	2,74
Lainanhoitokate	-0,01	4,5
MAKSUVALMIUS		
Rahavarat 31.12. 1 000 €	5 210	7 201
Kassasta maksut 1 000 €	39 697	33 592
Kassan riittävyys, pv	48	78

Rahoitusasema ja sen muutokset
Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	31.12.19	31.12.18	VASTATTAVAA	31.12.19	31.12.18
	1000 €	1000 €		1000 €	1000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	38 350	35 666	OMA PÄÄOMA	31 324	33 021
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>	475	295	Peruspääoma	17 824	17 824
Aineettomat oikeudet	106	39	Arvonkorotusrahasto	229	229
Muut pitkävaikutteiset menot	369	257	Edellisten tilikausien ylijäämä	14 968	14 066
			Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 697	902
<i>Aineelliset hyödykkeet</i>	34 794	32 280	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET	398	417
Maa- ja vesialueet	7 894	5 753	VARAUKSET		
Rakennukset	14 317	13 117	Poistoero	398	417
Kiinteät rakenteet ja laitteet	12 086	12 605			
Koneet ja kalusto	246	272	PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	252	533	Muut pakolliset varaukset	0	0
<i>Sijoitukset</i>	3 081	3 090	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	70	71
Osakkeet ja osuudet	3 023	3 023	Lahjoitusrahastojen pääomat	70	71
Muut lainasaamiset	58	67			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	70	71	VIERAS PÄÄOMA	13 417	11 681
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	70	71	<i>Pitkäaikainen</i>	4 217	4 741
			Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 187	2 736
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 789	9 453	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	2 029	2 005
<i>Saamiset</i>	1 578	2 251	<i>Lyhytaikainen</i>	9 200	6 939
<i>Pitkäaikaiset saamiset</i>	550	533	Joukkovelkakirjalainat	6 000	4 000
Muut saamiset	550	533	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	549	549
<i>Lyhytaikaiset saamiset</i>	1 029	1 718	Saadut ennakot		
Myyntisaamiset	567	666	Ostovelat	796	902
Muut saamiset	128	194	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	400	301
Siirtosaamiset	334	858	Siirtovelat	1 455	1 187
<i>Rahoitusarvopaperit</i>			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	45 209	45 189
Muut arvopaperit	2 528	3 989			
Rahat ja pankkisaamiset	2 682	3 213	Taseen tunnusluvut	31.12.19	31.12.18
			Omavaraisuusaste	70,2	74,0
VASTAAVAA YHTEENSÄ	45 209	45 189	Suhteellinen velkaantuneisuus %	39,6	34,3
			Velat ja vastuut % käyttötuloista	40,5	35,4
			Kertynyt yli-/alijäämä, milj.€	13,3	15,0
			Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	2 098	2 394
			Lainakanta 31.12. 1000€	8 736	7 285
			Lainakanta 31.12., €/asukas	1 381	1 165
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	9 070	7 666
			Lainat ja vuokravastuut , €/asukas	1 434	1 226
			Lainasaamiset, 1000 €	58	67
			Asukasmäärä	6 327	6 251

Kokonaistulot ja -menot

TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	4 375	Toimintakulut	33 993
Verotulot	24 747	Korkokulut	22
Valtionosuudet	4 794	Muut rahoituskulut	2
Korkotuotot	3	Satunnaiset kulut	0
Muut rahoitustuotot	70		
Satunnaiset tuotot	0	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		-Pakollisten varausten lis+,väh-	0
-Pysyvien vastaavien luovutusvoitot	-453	-Pysyvien vast. hyödykk. luovutustappio	0
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoil	550	Investointimenot	5 131
Pysyvien vast. hyödykk. luovutustulo	652		
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	10	Antolainasaamisten lisäykset	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	549
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	2 000	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Oman pääoman lisäykset	0	Oman pääoman vähennykset	0
Kokonaistulot yhteensä	36 748	Kokonaismenot yhteensä	39 697
		<i>Ero:</i>	-2 949
		<i>maksuvaimiuden muutokset</i>	-958
		<i>rahavarojen muutos</i>	-1 991
		<i>yhteensä</i>	-2 949

Kuntakonsernin toiminta ja talous

Yhdistelmä kuntakonserniin kuuluvista yhteisöistä

Tytäryhteisöt

Asunto Oy Ruskon Metsärinne	yhdistelty
Asunto Oy Ruskon Metsäranta	yhdistelty
Kiinteistö Oy Ruskon Vuokratalot	yhdistelty

Kuntayhtymät

Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin ky	yhdistelty
Raision seudun koulutuskuntayhtymä	yhdistelty

Varsinais-Suomen Erityishuoltopiiri ky	yhdistelemättä
Varsinais-Suomen Liitto	yhdistelemättä

Konsernin tuloslaskelma ja tunnusluvut

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	14 233	13 384
Toimintakulut	-43 164	-40 362
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)	8	1
<i>Toimintakate</i>	<u>-28 922</u>	<u>-26 977</u>
Verotulot	24 747	24 756
Valtionosuudet	4 794	5 518
Rahoitustuotot- ja kulut		
Korkotuotot	0	0
Muut rahoitustuotot	72	37
Korkokulut	-97	-104
Muut rahoituskulut	-6	-12
<i>Vuosikate</i>	<u>588</u>	<u>3 217</u>
Poistot ja arvonalentumiset	-2 296	-2 277
Omistuksen eliminointierot	1	
<i>Tilikauden tulos</i>	<u>-1 706</u>	<u>940</u>
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden verot		
Laskennalliset verot		-2
Vähemmistöosuudet	0	-4
<i>Tilikauden ylijäämä/alijäämä</i>	<u>-1 706</u>	<u>933</u>

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot/toimintakulut %	33,0	33,2
Vuosikate/poistot %	25,6	141,3
Vuosikate €/asukas	93	515
Asukasmäärä	6 327	6 251

Konsernin rahoituslaskelma ja tunnusluvut

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	588	3 217
Satunnaiset erät		
Tilikauden verot		
Tulorahoituksen korjauserät	-464	-580
	<u>124</u>	<u>2 637</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-5 479	-1 928
Rahoitusosuudet investointimenoihin	555	47
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	679	693
	<u>-4 245</u>	<u>-1 188</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-4 121	1 449
Rahoituksen kassavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	13	269
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-838	-932
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 133	1
Oman pääoman muutokset		-10
Muut maksuvalmiuden muutokset	996	656
Rahoituksen rahavirta	<u>2 304</u>	<u>-16</u>
Rahavarojen muutos	-1 817	1 433
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	6 285	8 102
Rahavarat 1.1.	8 102	6 668
	<u>-1 817</u>	<u>1 433</u>
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
INVESTOINNIT		
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, 1000 €	1 158	5 279
Investointien tulorahoitus, %	11,9	171,0
LAINAHOITO		
Laskennallinen lainanhoitokate	0,05	0,26
Lainanhoitokate	0,73	3,21
MAKSUVALMIUS		
Rahavarat 31.12. 1 000 €	6 285	8 102
Kassasta maksut 1 000 €	49 583	43 338
Kassan riittävyys, pv	46	68
Asukasmäärä	6327	6251

Konsernitase ja tunnusluvut

VASTAAVAA	31.12.19	31.12.18	VASTATTAVAA	31.12.19	31.12.18
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	45 134	42 720	OMA PÄÄOMA	32 704	34 431
Aineettomat hyödykkeet	484	301	Peruspääoma	17 824	17 824
Aineettomat oikeudet	106	39	Arvonkorotusrahasto	229	229
Muut pitkävaikutteiset menot	378	262	Muut omat rahastot	602	566
Ennakkomaksut			Edell.tilikaus.ylijäämä(alijäämä)	15 755	14 879
Aineelliset hyödykkeet	43 837	41 613	Tilikauden ylijäämä(alijäämä)	-1 706	933
Maa- ja vesialueet	8 298	6 159			
Rakennukset	22 133	21 242	VÄHEMMISTÖOSUUS	235	222
Kiinteät rakenteet ja laitteet	12 088	12 608	POISTOERO JA VAPAAEH-		
Koneet ja kalusto	831	872	TOISET VARAUKSET	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	24	26	Poistoero	0	0
Ennakkom. ja keskener.h	464	705	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Sijoitukset	813	806	PAKOLLISET VARAUKSET	380	384
Osakkuusyhteisöosuudet	40	35			
Osakkeet ja osuudet	757	756	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	85	86
Muut lainasaamiset	15	15	Valtion toimeksiannot		
Muut sijoitukset			Lahjoitusrahastojen pääomat	85	86
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	83	84	Muut toimeksiannot		
Valtion toimeksiannot			VIERAS PÄÄOMA	20 766	19 018
Lahjoitusrah.erityiskatteet	83	84	Pitkäaikainen	9 384	10 176
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 955	11 336	Lainat rahoitus-ja vakuutuslait.	7 353	8 170
Vaihto-omaisuus	139	142	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Saamiset	2 531	3 092	Lainat muilta	1	1
Pitkäaikaiset saamiset	788	736	Saadut ennakot	0	0
Muut saamiset	551	535	Muut velat	2 029	2 005
Siirtosaamiset	237	201	Lyhytaikainen	11 383	8 842
Lyhytaikaiset saamiset	1 743	2 356	Joukkovelkakirjalainat	6000	4000
Myyntisaamiset	956	1 033	Lainat rahoitus-ja vakuutuslait.	829	691
Muut saamiset	262	326	Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Siirtosaamiset	524	998	Saadut ennakot	35	32
Rahoitusarvopaperit	2 747	4 207	Ostovelat	1 355	1 309
Rahat ja pankkisaamiset	3 539	3 895	Muut velat	533	496
			Siirtovelat	2 630	2 311
			Laskennalliset verovelat	1	2
VASTAAVAA YHTEENSÄ	54 171	54 140	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	54 171	54 140

Konsernitaseen tunnusluvut

Omavaraisuusaste-%	60,85 %	64,04 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	47,4 %	43,5 %
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	14 049	15 812
Kertynyt ylijäämä €/asukas	2 221	2 530
Konsernin lainat €/asukas	2 242	2 058
konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	14 183	12 862
Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000€	16 118	14 316
Konsernin lainat ja vuokravastuut, €/asukas	2 548	2 290
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000€	15	15
Kunnan asukasmäärä	6 327	6 251

Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

Kunnan tilikauden tulos on 1 715 914,54 euroa alijäämäinen. Kunnanhallitus esittää, että poistoeroa tuloutetaan 18 921,34 euroa ja alijäämä 1 696 993,20 euroa kirjataan taseen oman pääoman yli-/alijäämän tilille.

Esitystä talouden tasapainottamiseen ei tilinpäätöksen perusteella tarvita, koska taseessa on aikaisemmilta tilikausilta kertyneitä ylijäämiä 14 967 952,26 euroa.

HALLINTO- JA OSALLISUUSPALVELUT

VAALIT

Palvelusuunnitelma

Keskusvaalilautakunta huolehtii kunnallisten ja valtiollisten vaalien kunnalle kuuluvista tehtävistä.

Vuonna 2019 järjestettiin eduskuntavaalit (vaalipäivä 14.4.2019) ja eu-parlamenttivaalit (vaalipäivä 26.5.2019). Talousarviossa oli varaus myös maakuntavaaleihin, joita ei järjestetty.

Tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuma

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2018</u>	<u>Ta2019</u>	<u>Muutos-ta</u>	<u>Tp 2019</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot	10 285	33 000	33 000	20 708,60	
Toimintakulut,	-6 462	-32 865	-32 865	-15 034,48	45,7 %
josta palvelujen ostot	-1 195	-5 800	-5 800	-3 382,93	58,3 %
Toimintakate	3 823	135	135	5 674,12	4203,1 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut					
Toimintakate					
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	10 285	33 000	33 000	20 708,60	
Toimintakulut	-6 462	-32 865	-32 865	-15 034,48	45,7 %
Toimintakate (=sitova)	3 823	135	135	5 674,12	4203,1 %
muut laskennalliset erät					
poistot					

TARKASTUSTOIMI

Palvelusuunnitelma

Tarkastuslautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Tilintarkastuksen tehtävänä on hyvän tilintarkastustavan mukaisesti tarkastaa, onko kunnan hallintoa ja taloutta hoidettu kunnanvaltuuston päätösten mukaisesti sekä muutoin asianmukaisesti.

Tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuma

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2018</u>	<u>Ta2019</u>	<u>Muutos-ta</u>	<u>Tp 2019</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot					
Toimintakulut,	-11 220	-12 946	-12 946	-13 535,08	104,6 %
josta palvelujen ostot	-4 769	-7 950	-7 950	-9 304,74	117,0 %
Toimintakate	-11 220	-12 946	-12 946	-13 535,08	104,6 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut					
Toimintakate					
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-11 220	-12 946	-12 946	-13 535,08	104,6 %
Toimintakate (=sitova)	-11 220	-12 946	-12 946	-13 535,08	104,6 %
muut laskennalliset erät	-682	-7 788	-7 788	-11 519,00	147,9 %
poistot					

YLEISHALLINTO

Palvelusuunnitelma

Yleishallinnon tehtävinä ovat palvelujen saatavuuden järjestäminen kuntalaisille, kunnan ja sen organisaation kokonaisvaltainen kehittäminen sekä monipuolinen tukipalvelujen tuottaminen muille tulosalueille. Kuntalaisille lisätään suoran vaikuttamisen mahdollisuuksia ottamalla käyttöön sähköisiä palaute- ja palveluohjausmahdollisuuksia. Hallinto- ja päätöksentekojärjestelmien sähköistämistä edistetään.

Uuden strategian ja ohjelmien jalkauttaminen koko organisaatioon. Strategian arviointia suoritetaan vuosittain. TVA-järjestelmän päivittäminen palkkahallinnossa. Tietohallinto- ja sihteeripalvelut on siirretty osaksi keskushallintoa. Tietohallintopalvelut sisältävät verkon laitteet ja ylläpidon, palvelinten, käyttöjärjestelmän sekä toimistosovellusten lisenssit, virustorjunnan ja tietoturvan sekä internet-yhteydet.

Tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuma

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2018</u>	<u>Ta2019</u>	<u>Muutos-ta</u>	<u>Tp 2019</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot	67 525	37 000	37 000	71 809,18	194,1 %
Toimintakulut,	-1 270 884	-1 545 746	-1 568 746	-1 562 279,60	99,6 %
josta palvelujen ostot	-646 147	-713 700	-713 700	-678 956,34	95,1 %
Toimintakate	-1 203 359	-1 508 746	-1 531 746	-1 490 470,42	97,3 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	16 265	33 700	33 700	15 238,00	45,2 %
Toimintakulut	-102 574	-83 811	-83 811	-114 669,00	136,8 %
Toimintakate	-86 309	-50 111	-50 111	-99 431,00	198,4 %
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	83 790	70 700	70 700	87 047,18	123,1 %
Toimintakulut	-1 373 458	-1 629 557	-1 652 557	-1 676 948,60	101,5 %
Toimintakate (=sitova)	-1 289 668	-1 558 857	-1 581 857	-1 589 901,42	100,5 %
muut laskennalliset erät	449 379	724 479	724 479	710 917,00	98,1 %
poistot	-7 471	-33 160	-33 160	-15 645,27	

Tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteutuma	Ta 2019
Kunnan tasapainoinen talous	Tuloslaskelman ali-/ylijäämä	Tavoite on toteutunut, vuosien 2017-2019 yhteistulos on ylijäämäinen	Kolmen peräkkäisen tilinpäätöksen yhteistulos on ylijäämäinen
Päätöksenteko- ja ohjausjärjestelmän sekä organisaation kehittäminen strategian pohjalta	Ohjausjärjestelmän käyttöönotto	Tavoite toteutui, CaseM-järjestelmä hankittiin ja otettiin käyttöön loppuvuodesta.	Järjestelmän suunnittelu ja käyttöönoton aloitus

JOUKKOLIIKENNE

Palvelusuunnitelma

Kuuden kunnan yhdessä järjestämä joukkoliikenne Turun seudulla alkoi 1.7.2014. Turun seudun joukkoliikenteessä ovat mukana Turku, Kaarina, Raisio, Naantali, Lieto ja Rusko. Joukkoliikenteen tavoitteena on tarjota monipuoliset, laadukkaat ja edulliset joukkoliikennepalvelut ruskolaisille.

Joukkoliikenteen käytön ja tarpeen tarkempi selvittäminen. Edistetään liityntäliikennettä Föliin ja kunnan sisäistä liikennettä. Vuoroja lisättiin loppuiltoihin.

Tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuma

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2018</u>	<u>Ta2019</u>	<u>Muutos-ta</u>	<u>Tp 2019</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot					
Toimintakulut,	-371 762	-378 300	-494 300	-460 383,10	93,1 %
josta palvelujen ostot	-369 560	-377 200	-493 200	-458 250,06	92,9 %
Toimintakate	-371 762	-378 300	-494 300	-460 383,10	93,1 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut					
Toimintakate					
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-371 762	-378 300	-494 300	-460 383,10	93,1 %
Toimintakate (=sitova)	-371 762	-378 300	-494 300	-460 383,10	93,1 %
muut laskennalliset erät					
poistot	-19 313	-17 800	-17 800	-17 596,60	98,9 %

Tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteutuma	Ta 2019
Joukkoliikenteen saatavuuden parantaminen	Liikenteen optimointi	Tavoite toteutui, vuoroja lisättiin iltoihin ja viikonloppuihin.	Tarpeen selvittäminen ja siihen vastaaminen
Joukkoliikenteen toimivuus	Asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5	Tavoite toteutui, asiakastyytyväisyys 4,3	väh. 4

ELINKEINOTOIMI

Palvelusuunnitelma

Ruskon kunta osallistuu elinkeinotoiminnan kehittämiseen sekä oman kunnan, että koko Turun seutukunnan osalta, osallistumalla Turku Business Regionin (aiemmin Turun seudun kehittämiskeskus) toimintaan sekä mahdollistamalla omilla päätöksillä elinkeinotoiminnan monipuolistumisen ja lisääntymisen kunnan alueella esim. kaavoittamalla teollisuustontteja ja markkinoinnilla. Maaseutuasiainpalvelut ostetaan Liedon kunnalta.

Tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteutuma	Ta 2019
Yritysten määrä	Toimivat yritykset/1000 asukasta	Tavoite ei toteutunut, yrityksiä oli 80	95

Tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuma

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2018</u>	<u>Ta2019</u>	<u>Muutos-ta</u>	<u>Tp 2019</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot					
Toimintakulut,	-86 845	-88 736	-88 736	-86 179,14	97,1 %
josta palvelujen ostot	-85 301	-87 000	-87 000	-84 516,57	97,1 %
Toimintakate	-86 845	-88 736	-88 736	-86 179,14	97,1 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut					
Toimintakate					
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-86 845	-88 736	-88 736	-86 179,14	97,1 %
Toimintakate (=sitova)	-86 845	-88 736	-88 736	-86 179,14	97,1 %
muut laskennalliset erät	-1 934				
poistot					

ELINVOIMAPALVELUT

KAAVOITUS JA MAANKÄYTTÖ

Palvelusuunnitelma

Maa- ja tonttipolitiikan tarkoituksena on turvata suunnitelmallinen rakentaminen kunnan alueella hankkimalla kaavoitukseen soveltuvia maa-alueita. Huolehditaan riittävästä asumis- ja yritystonttitarjonnasta uusilla ja ajan tasaisilla yleis- ja asemakaavoilla.

Tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteutuma	Ta 2019
Asukasluvun kasvun turvaava tonttitarjonta	Kunnassa luovutettavana olevat tontit	Kunta luovuttanut -uusia myyty 7 -vuokratontteja lunastettu 9 -tontteja vuokrattu 7	95
Ajantasainen maankäytön suunnittelu	Yleiskaavat ja kaavamuutokset	Tavoitteet eivät toteutuneet. -Ruskon eteläosan osayleiskaavan ehdotus tulee nähtäville v. 2020 -Vahdon kunnanosan osayleiskaavan toinen ehdotus tulee nähtäville v. 2020 Tavoite ei toteutunut, koska kaksi aiempaa osayleiskaavaa on kesken.	Ruskon eteläosan osayleiskaava ja Vahdon kunnanosan osayleiskaava valmistuvat Ruskon kunnanosan osayleiskaavan valmistelu käynnistyy
	Asemakaavat ja kaavamuutokset	-tehdään valmiiksi samassa yhteydessä teollisuusalueen kaavoituksen kanssa Ahola-Ojannon jatkon valmistelu on käynnistynyt ja alueelle on tehty pohjakartta.	Niittylän asemakaava valmistuu Uuden teollisuusalueen asemakaavan valmistelu käynnistyy

Tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuma

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2018</u>	<u>Ta2019</u>	<u>Muutos-ta</u>	<u>Tp 2019</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot	636 233	870 000	870 000	663 003,99	76,2 %
Toimintakulut,	-35 619	-70 297	-100 297	-29 575,35	29,5 %
josta palvelujen ostot	-16 998	-54 500	-84 500	-21 028,73	24,9 %
Toimintakate	600 614	799 703	769 703	633 428,64	82,3 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut					
Toimintakate					
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	636 233	870 000	870 000	663 003,99	76,2 %
Toimintakulut	-35 619	-70 297	-100 297	-29 575,35	29,5 %
Toimintakate (=sitova)	600 614	799 703	769 703	633 428,64	82,3 %
muut laskennalliset erät		-3 859	-3 859	-3 863,00	
poistot					

TEKNISET PALVELUT

Palvelusuunnitelma

Tekniset palvelut toimittavat yhdyskuntatekniset palvelut. Yhdyskuntatekniset palvelut ylläpitävät kunnan yleisiä alueita, liikenneväyliä sekä hulevesiviemärintiä.

Elinvoimaohjelma on tärkeä osa teknisten palveluiden palvelusuunnitelmaa. Turun seudun positiivinen rakennemuutos moninkertaistaa mahdollisuudet rakentaa Ruskosta elinvoimainen, ihmisläheinen ja palveluiltaan ainutlaatuinen paikka. Vahvat kasvunäkymät lisäävät luottamusta hahmottaa uudelleen kunnan roolia ja asemaa sekä strategisesti tärkeää osaamista, tietoa, taitoa ja tahtoa. Tavoitteena on kehittää Ruskosta alue, jossa osataan, tehdään yhdessä sekä kehitetään rohkeasti palveluja. Uudet markkinat löytyvät elämyksellisten ympäristöjen rakentamisesta, joissa kuntalaiset voivat löytää, rakentaa ja muokata omaa elämäntyyliään ja luoda niihin palveluita. Elinvoima luodaan ihmisten verkostoissa, joissa uudet ideat kumpuavat arjen kokemuksista ja yksilöiden tarpeista. Elinvoimaisen kunnan perusta on kuntalaisten, kunnan, muiden julkisyhteisöjen, yritysten, järjestöjen sekä yhdistysten yhteistyö. Kunnan rooli on mahdollistaja, kehittäjä, ylläpitäjä ja rakentaja.

Tavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/Mittari	Toteutuma	Ta 2019
Strategia Asiakkaat ja vaikuttavuus	Asiakastyytyväisyyskyselyn tulokset (vaikuttavuustasolta keskiarvo) asteikolla 1–5	3,7	3,8
kaavateiden kunto ja puhtaanapito, hoidon taso	tyytyväisyyskysely asteikolla 1- 5	3,6	3,5
kaavateiden talvihoito	tyytyväisyyskysely asteikolla 1- 5	3,7	3,6
puistojen, liikunta-paikkojen ja viheralueiden hoito	tyytyväisyyskysely asteikolla 1- 5	2,8	3,5
jätehuolto	tyytyväisyyskysely asteikolla 1- 5	3,5	3,7
vesi- ja viemärihuolto	tyytyväisyyskysely asteikolla 1- 5	4,0	3,6
valaistus	tyytyväisyyskysely asteikolla 1- 5	3,7	3,9
Elohopealamppujen (katu) vaihtaminen led-valaisimiin	Elohopealamppujen lkm kaikista katulampuista / %	42%	42%

Tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuma

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2018</u>	<u>Ta2019</u>	<u>Muutos-ta</u>	<u>Tp 2019</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot	202 657	109 100	109 100	34 528,14	31,6 %
Toimintakulut,	-573 239	-488 480	-488 480	-531 203,76	108,7 %
josta palvelujen ostot	-271 040	-172 800	-172 800	-220 076,73	127,4 %
Toimintakate	-370 582	-379 380	-379 380	-496 675,62	130,9 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	17 072	26 400	26 400	16 686,00	63,2 %
Toimintakulut	-45 227	-33 569	-33 569	-35 452,00	105,6 %
Toimintakate	-28 155	-7 169	-7 169	-18 766,00	261,8 %
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	219 729	135 500	135 500	51 214,14	37,8 %
Toimintakulut	-618 466	-522 049	-522 049	-566 655,76	108,5 %
Toimintakate (=sitova)	-398 737	-386 549	-386 549	-515 441,62	133,3 %
muut laskennalliset erät	-18 704	67 636	67 636	96 404,00	142,5 %
poistot	-514 285	-513 570	-513 570	-538 974,08	104,9 %

Toimintatuotot ovat alittuneet metsämyynnin takia 62 %. Tämä johtuu siitä, että puuhakkuiden tuotto ei aina kirjaudu toteutusvuoteen.

Toimintamenojen ylitys selittyy strategian mukaisten toimien alkukustannuksilla ja siihen liittyvien kulujen kasvusta. Tällaisia ovat hankintaprosessi, kuntokartoitukset, liikenneturvallisuus selvitys ja valaistuksen ohjaus. Nummilammen ruoppaus kirjattiin myös investoinnin sijasta käyttötalouteen ja investointi jäi vastaavasti vajaaksi

Mittarit

Vuosi	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Asukasluku 31.12.	6049	6110	6137	6263	6251	6327
Liikenneväylien nettokustannukset, €/asukas	112,83	115,16	117,27	111,78	121,07	130,51

Liikenneväylät pitävät sisällään yleisten teiden ja kaavateiden kustannukset sekä yksityistieavustukset.

TOIMITILA- JA VUOKRAUSPALVELUT

Palvelusuunnitelma

Kiinteistöhoiton ja -kunnossapidon sekä siivouspalvelun tehtävänä on huolehtia kunnan kiinteistöistä tehokkaasti ja taloudellisesti. Kiinteistöjen arvo ja toimivuus säilytetään elinkaaren loppuun asti riittävillä huoltotoimenpiteillä.

Ruskon kunnan ruokapalveluilla oli suuremman valmistuskeittiön saneeraus käynnissä elokuun puoleen väliin asti. Saneerauksen aikana kaikki lounasruoat valmistettiin Jokikummun palvelukeskuksen ja Kirkonkylän koulun keittiöillä Ruskon kunnan omien toimipisteiden tarpeisiin. Välipaloja valmistettiin Hiidenvainiolla, Karhukalliossa ja Satumetsässä, joista lähetettiin ne myös pienempien yksiköiden tarpeisiin. Jokikummun keittiöllä tuotettiin myös myytävät ateriat Ruskolla oleviin Raision hallinnoimiin palvelutaloihin ja ateriapalveluasiakkaille. Elokun puolessa välissä ruokapalvelut siirsivät kaikkien lounas- ja päivällisruokien valmistuksen valmistuneelle Keskuskeittiölle. Palvelukeittiöt valmistavat kunnan yksiköiden aamu- ja välipalat. Kunnan työntekijöillä ja kunnan ikäihmisillä on ollut mahdollisuus ruokailla syksystä alkaen arkisin normaalisti Maunun koulun ruokasalissa ja Vahdon taajamassa Jokikummun ruokasalissa. Ruskon keskustan ruokailut olivat alkuvuoden järjestettyinä Hiidenvainiolla. Ruokapalvelut ovat aloittaneet siirtymisen vastuullisesti tuotettujen raaka-aineiden käyttämiseen.

Asuntotoimi hoitaa kunnan asuntojen vuokraustoiminnan.

Tavoitteet

Tavoite	Mittari	Toteutuma	Ta2019
Strategia Vuokra-asuntojen ja As Oy:n korkea vuokrausaste	vuokrausaste %	98%	98%
Kiinteistöissä valaisimien vaihtaminen led-valaisimiin	Valaisimien vaihto vuoden 2017 tasosta	6%	6%

Tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuma

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2018</u>	<u>Ta2019</u>	<u>Muutos-ta</u>	<u>Tp 2019</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot	1 204 776	1 136 510	1 136 510	1 204 302,02	106,0 %
Toimintakulut,	-3 322 669	-3 479 776	-3 479 776	-3 614 924,00	103,9 %
josta palvelujen ostot	-687 892	-772 900	-772 900	-947 373,51	122,6 %
Toimintakate	-2 117 893	-2 343 266	-2 343 266	-2 410 621,98	102,9 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	3 581 700	3 790 224	3 790 224	3 796 434,00	100,2 %
Toimintakulut	-611 372	-669 986	-669 986	-665 932,00	99,4 %
Toimintakate	2 970 328	3 120 238	3 120 238	3 130 502,00	100,3 %
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	4 786 476	4 926 734	4 926 734	5 000 736,02	101,5 %
Toimintakulut	-3 934 041	-4 149 762	-4 149 762	-4 280 856,00	103,2 %
Toimintakate (=sitova)	852 435	776 972	776 972	719 880,02	92,7 %
muut laskennalliset erät	-109 260	-281 021	-281 021	-300 273,00	106,9 %
poistot	-697 799	-676 440	-676 440	-691 961,65	102,3 %

Mittarit

Vuosi	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Asukasluku 31.12.	6049	6110	6137	6263	6251	6327
Toimitila- ja vuokrauspalvelujen nettokustannukset, €/asukas	-2,98	7,65	-9,86	-27,31	-6,41	50,74
Ruokapalvelut, bruttokustannukset, €/asukas	166,69	164,24	169,04	165,43	176,09	176,74

Toimitila- ja vuokrauspalvelut pitävät sisällään tilahallinnon ja isännöinnin, varastojen ja konekeskuksen, kiinteistönhoidon, kiinteistöjen kunnossapidon ja siivouksen, asunto-osakkeiden ja muiden asuntojen sekä toimitilavuokrauksen kustannukset ja tulot.

VESIHUOLTOLAITOS

Palvelusuunnitelma

Lain mukaan kunnan vesihuoltolaitoksella on toiminta-alueellaan vastuu vesihuollon järjestämisestä. Kunnan vesi tulee omilta vesilaitoksilta Vahdolta ja Ruskolta. Jätevedet toimitetaan koko kunnan alueelta Turun verkostoa pitkin Turun seudun puhdistamoon.

Laitoksen tehtävänä on talousveden laatuvaatimukset täyttävän veden toimittaminen asiakkaille ja asiakkaiden viemäriverkostoon toimittamien jätevesien pois johtaminen ja toimittaminen edelleen puhdistettavaksi ympäristöviranomaisen edellyttämällä tavalla.

Toimintaa ohjaavat elinkaariajattelu ja kestävä kehitys. Vesihuoltolaitoksen toimintaa ohjaa vesihuoltolaki.

Tavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/ Mittari	Toteutuma	Ta 2019
Strategia Vesihuoltolaitoksen tulot kattavat toimintamenot, poistot ja 3 % koron pääomalle	Tilikauden tulos on vähintään 0.	Toteutuu	Toteutuu
Strategia Vesijohtoverkoston vuotojen määrä	Lukumäärä max.	3	10
Strategia Jätevesiverkoston tukokset ja vuotojen määrä	Lukumäärä max	4	15
Strategia Hulevesien vähentäminen	Vähennys %	+25*	5
Strategia Vanhentuneen vesimittarikannan uusiminen	Lukumäärä min	82	200

* = Hulevesien vähentämisen seuranta tarkistetaan, jotta vuosittaisen sadannan vaikutus ei olisi liian suuri

Mittarit

Vuosi	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Asukasluku 31.12.	6049	6110	6137	6263	6251	6327
Vesihuollon nettokustannukset, €/asukas	-0,06	-7,13	-33,50	-46,79	-15,20	-10,69

Tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuma

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2018</u>	<u>Ta2019</u>	<u>Muutos-ta</u>	<u>Tp 2019</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot	1 104 114	1 090 000	1 090 000	1 091 392,27	100,1 %
Toimintakulut, josta palvelujen ostot	-535 838	-648 100	-648 100	-537 199,77	82,9 %
Toimintakate	568 276	441 900	441 900	554 192,50	125,4 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	46 487	46 000	46 000	43 869,85	95,4 %
Toimintakulut	-98 263	-146 300	-146 300	-112 551,86	76,9 %
Toimintakate	-51 776	-100 300	-100 300	-68 682,01	68,5 %
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	1 150 601	1 136 000	1 136 000	1 135 262,12	99,9 %
Toimintakulut	-634 101	-794 400	-794 400	-649 751,63	81,8 %
Toimintakate	516 500	341 600	341 600	485 510,49	142,1 %
Muut rahoitustuotot	749			153,04	
poistot	-276 450	-271 950	-271 950	-272 546,88	100,2 %
peruspääoman korko	-145 782	-145 782	-145 782	-145 781,56	100,0 %
Tilikauden tulos = sitova	95 017	-76 132	-76 132	67 335,09	-88,4 %

PALO- JA PELASTUSTOIMI
Palvelukuvaus

Varsinais-Suomen aluepelastuslaitos hoitaa palo- ja pelastustoimen tehtävät. Aluepelastuslaitos vuokraa kunnalta paloasemien tilat.

Tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuma

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2018</u>	<u>Ta2019</u>	<u>Muutos-ta</u>	<u>Tp 2019</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot	40 864	40 800	40 800	41 477,76	101,7 %
Toimintakulut, josta palvelujen ostot	-444 899	-453 446	-453 446	-453 925,61	100,1 %
Toimintakate	-404 035	-412 646	-412 646	-412 447,85	100,0 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-60 876	-54 024	-54 024	-54 024,00	100,0 %
Toimintakate	-60 876	-54 024	-54 024	-54 024,00	100,0 %
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	40 864	40 800	40 800	41 477,76	101,7 %
Toimintakulut	-505 775	-507 470	-507 470	-507 949,61	100,1 %
Toimintakate (=sitova)	-464 911	-466 670	-466 670	-466 471,85	100,0 %
muut laskennalliset erät	-511	-632	-632	-591,00	93,5 %

Varsinais-Suomen aluepelastuslaitoksen kustannukset jaetaan kuntien talousarviovuoden alun asukasluvun mukaisesti. Tuotot vastaavasti ovat kunnan omistamien kiinteistöjen vuokratuloja.

Mittarit

Vuosi	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Asukasluku 31.12.	6049	6110	6137	6263	6251	6327
Palo- ja pelastustoimen netto-kustannukset, €/asukas	74,95	74,01	74,36	77,73	74,46	73,82

RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖASIAT

Palvelusuunnitelma

Tehtäviä ovat rakennus- ja maa-ainesvalvonta sekä ympäristönsuojelu. Ympäristönsuojelun palvelut tuotetaan yhdessä Maskun, Nousiaisten ja Mynämäen kuntien kanssa. Toimintamenoihin kuuluu myös ympäristöterveydenhuolto (terveystarkastus ja eläinlääkintähuolto), joka ostetaan Raision kaupungilta ja niitä koskevat asiat käsitellään Raisiossa.

Tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuma

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2018</u>	<u>Ta2019</u>	<u>Muutos-ta</u>	<u>Tp 2019</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot	87 659	75 000	75 000	77 416,93	103,2 %
Toimintakulut,	-165 346	-175 066	-175 066	-168 157,86	96,1 %
josta palvelujen ostot	-83 865	-100 270	-100 270	-92 700,66	92,5 %
Toimintakate	-77 687	-100 066	-100 066	-90 740,93	90,7 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-2 685	-2 909	-2 909	-2 909,00	100,0 %
Toimintakate	-2 685	-2 909	-2 909	-2 909,00	100,0 %
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	87 659	75 000	75 000	77 416,93	103,2 %
Toimintakulut	-168 031	-177 975	-177 975	-171 066,86	96,1 %
Toimintakate (=sitova)	-80 372	-102 975	-102 975	-93 649,93	90,9 %
muut laskennalliset erät	-5 746	-10 728	-10 728	-10 472,00	97,6 %

Olellaiset muutokset ja tapahtumat

Rakentaminen jatkui odotetun kaltaisena, mutta lupamäärät vähenivät. Tähän vaikuttaa myös se, useampi lupa sisältää monta rakennusta, esim. asuinrakennus ja talousrakennus. Rakentamisen maksutuotot jäivät hieman talousarviossa ennakoitusta, mutta kokonaisuutena ne olivat talousarvion mukaisesti. Ympäristönsuojelussa tuli ennakoitua enemmän tuottoja ja ympäristöterveydenhuollossa saatiin palautuksia 10.009,78 € (palvelun oston, todellisten kulujen ja tulojen erotus). Uusien asuinrakennusten rakentaminen keskittyi Ruskon Päälistönmäen alueelle. Maa-ainesten oton ja ympäristönsuojelun yhteislupia myönnettiin 1 kpl ja ympäristölupia 3 kpl. Vuonna 2019 rakennusvalvonnassa suoritettiin 242 työmaakatselmusta (2018/327, 2017/350, 2016/408) ja tehtiin 226 viranhaltijapäätöstä (2018/259, 2017/288, 2016/322). Yhdellä käyntikerralla on voitu suorittaa useampia katselmuksia. Ympäristönsuojelu suoritti 23 tarkastusta (2018/29, 2017/24, 2016/17) ja antoi 4 lausuntoa lautakunnalle (2018/7, 2017/4, 2016/6). Ympäristönsuojelumääräysten poikkeamia oli 3 kpl, muita päätöksiä 8 kpl, rekisteröintejä 2 kpl ja ilmoituksia 2 kpl. Ilmoituksia lannan varastoinnista sekä levityksestä oli 3 kpl ja kuntalaisten tekemiä ilmoituksia/valituksia 55 kpl (2018/66, 2017/53).

Tavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/ Mittari	Toteutuma	Ta 2019
Tehokas ja joustava rakennuslupakäsittely	Käsittelyaika	Toteutuma pääsääntöisesti 5 vrk - 1 vk, kun hakemuksen kaikki liitteet on toimitettu. Puutteelliset hakemukset ja muiden viranomaisten lausunnot pidentäneet käsittelyaikoja.	Rakennustarkastajan päätös 1-2 vk Lautakunnan päätös enint. 6 vk

Rakennus- ja maa-ainesvalvonnan kulujen kattaminen	Valvonnan ja hallinnon (2/3) menot katetaan maksutuotoilla (% osuus menoista)	84 %	80 %
--	---	------	------

	Tp 2019	Tp 2018	Tp 2017	Tp 2016	Tp 2015
Rakennus- ja toimenpideluvat, kpl	89	105	117	145	169
Myönnetyt asuinhuoneistot, kpl	27	32	26	67	53
Valmistuneet rakennukset, kpl	65	87	86	82	57
Valmistuneet asuinhuoneistot, kpl	26	44	68	40	24

HYVINVOINTIPALVELUT

VARHAISKASVATUSPALVELUT

Palvelusuunnitelma

Ruskon kunnan varhaiskasvatuspalvelut tarjoavat ruskolaisille lapsille ja heidän perheilleen lapsen oppimista, kasvua ja kehitystä tukevaa sekä erityistarpeet huomioon ottavaa monimuotoista ja tasokasta varhaiskasvatusta.

Varhaiskasvatusta toteutetaan tarkoituksenmukaisissa tiloissa ja luonnonläheisessä ympäristössä ammatillisesti osaavan ja työhönsä sitoutuneen henkilöstön toimesta.

Varhaiskasvatuksen keskeisinä toiminta-ajatuksina ovat toiminnallinen oppiminen, lähiluonnon hyödyntäminen, liikunnan kautta tekeminen ja positiivisen vuorovaikutuksen luominen.

Osana varhaiskasvatustoimintaa järjestetään koko 6-vuotiaiden ikäluokalle maksutonta esiopetusta. Ruskon kunta on ollut mukana 5-vuotiaiden (synt.2014) maksuttoman 20 tuntia/viikko varhaiskasvatuksen kokeilussa 1.8.2019 alkaen.

Erytisvarhaiskasvatus järjestetään integroituna erityisosaamista omaavan ammattihenkilöstön kautta osana lapsen normaalia varhaiskasvatusta.

Ruskon kunta on tehnyt päätöksen, että varhaiskasvatuspalveluissa noudatetaan suhdelukua 1 aikuinen / 7 yli 3-vuotiasta lasta.

Rusko on mukana seutukunnallisesti sovitussa varhaiskasvatuspalvelujen järjestämismallissa, jossa perheellä on mahdollisuus saada varhaiskasvatuspaikka kuntien välisenä ostopalveluna Turun seudun kunnista.

Vuoden 2019 toimintatuotot jäivät vain 77,5 %, 150 473 € alle arvioidun. Toimintatuottoja vähensivät mm. 5-vuotiaiden 20 h/vko maksuton varhaiskasvatus 1.8.2019 alkaen.

Tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuma

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2018</u>	<u>Ta2019</u>	<u>Muutos-ta</u>	<u>Tp 2019</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot	587 399	669 000	669 000	518 526,79	77,5 %
Toimintakulut,	-3 074 685	-3 044 179	-3 172 552	-3 177 526,55	100,2 %
josta palvelujen ostot	-173 554	-176 600	-176 600	-181 052,61	102,5 %
Toimintakate	-2 487 286	-2 375 179	-2 503 552	-2 658 999,76	106,2 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	5 580			7 095,00	
Toimintakulut	-886 295	-910 487	-910 487	-894 799,00	98,3 %
Toimintakate	-880 715	-910 487	-910 487	-887 704,00	97,5 %
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	592 979	669 000	669 000	525 621,79	78,6 %
Toimintakulut	-3 960 980	-3 954 666	-4 083 039	-4 072 325,55	99,7 %
Toimintakate (=sitova)	-3 368 001	-3 285 666	-3 414 039	-3 546 703,76	103,9 %
muut laskennalliset erät	-54 655	-128 717	-128 717	-122 736,00	95,4 %
poistot	-9 276	-3 300	-3 300	-3 586,00	108,7 %

Tavoitteet

Vaikuttavuustavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/ mittari	Toteutuma	Ta 2019
Kasvavaan/muuttuvaan varhaiskasvatuspalvelujen tarpeeseen vastataan toiminnan edellyttämin tilaratkaisuin tai muita palvelutuotantovaihtoehtoja hyödyntäen	Omien toimitilojen määrä ja käyttö Muiden palvelutuotantovaihtoehtojen määrä ja käyttö	Omät päiväkodit 5, lapsia omassa palvelujärjestelmässä 320 Palveluseteli- järjestelmä käyttöön 1.8.alk. Vaihtoehtoisissa palvelujärjestelmissä lapsia 120	Omät päiväkodit 5, lapsia omassa palvelujärjestelmässä 340 Palveluseteli- järjestelmä käyttöön 1.8.alk. Vaihtoehtoisissa palvelujärjestelmissä lapsia 90
Verkostoituminen yli sektorirajojen ja sen näkyminen toiminnassa	Yhteistoiminta-muodot ja määrät	toiminnallinen yhteistyö esi- ja alkuopetuksessa kaikissa esiopetus-ryhmissä nivelluokka 1 kpl	toiminnallinen yhteistyö esi- ja alkuopetuksessa kaikissa esiopetus-ryhmissä nivelluokka 1 kpl
Palvelujärjestelmän kehittäminen ja asiakkaiden osallisuus palveluprosesseissa	Asiakaskyselyjen määrä ja vastaus%	2019 järjestettiin asiakastytyväisyyskysely kaikille asiakkaille saman sisältöisenä.	1 kaikille asiakkaille 2 yksiköittäin vastaus% yli 55
Sähköisten palvelujen käyttö	Sähköisten palvelujen määrä ja käyttö asiakasprosesseissa	5 (vk-haku, eo-ilm., Wilma, läsnäolokirjaukset, as.kyselyt) käyttö 95 % Uutena palvelu-setelin hakeminen 1.8.2019 alkaen	5 (vk-haku, eo-ilm., Wilma, läsnäolokirjaukset, as.kyselyt) käyttö 95 % Uutena palvelu-setelin hakeminen 1.8. alkaen

Lasten lukumäärän vaihtelut vuosina 2013 – 2019 eri palvelujärjestelmän muodoissa:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
päivähoidossa	294	304+31*	334+25*	365 +24*	361 +20*	329 +21*	331+18
josta alle 3-v.	63	65	80	76	54	60	62
kotihoidontuki	114	127	102	95	89	82	64
yksit.hoidontuki	15	8	12	19**	36***	83	101
yhteensä	423	439+31*	448+25*	479+24*	486+20*	494+21*	496+18

Laukolan päiväkotiki käyttöön syksyllä 2013, Jokikummun tilat vähenivät, Päiväpesän tila pois toiminnasta

* = jonossa olleet / olevat lapset

** = tukisumman korotus syksyllä 2016

***= yksityinen päiväkotiki aloitti kunnassa 1.8.2017

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
asiakasmaksukertymä	602 560	661 081	700 363	680 077	531 584	477 450

<u>Nettokustannukset €/asukas:</u>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
varhaiskasvatus	465	436	477	482	491	504	502	549	581
lastenhoidon tuet	88	105	94	95	86	93	115	185	212

LASTENHOIDON TUKI

Palvelusuunnitelma

Ruskolaisille lapsiperheillä on mahdollisuus valita kunnallisen varhaiskasvatuksen, lasten kotihoidon tai yksityisen varhaiskasvatuksen välillä.

Tulosalue pitää sisällään lasten kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen, molempien tukimuotojen kuntalisät sekä varhaiskasvatuksen palvelusetelin. Tulositonnainen palveluseteli otettiin käyttöön 1.8.2019 lukien. Kuntalisien ja palvelusetelin avulla pyritään hallitsemaan kunnallisen varhaiskasvatuksen kysynnän kasvua.

Ruskon kunnan alueella on aloittanut toimintansa 1.8.2017 yksityinen varhaiskasvatuspalveluyksikkö (80 varhaiskasvatuspaikkaa) ja 1.8.2019 yksikkö laajeni vielä 60 varhaiskasvatuspaikalla. Tämä näkyy yksityisen hoidon tuen ja kuntalisan käytön kasvuna.

Talousarviossa on varattu määrärahaa yksityisen hoidon tukeen ja kuntalisiin arvioiden 70 lasta / kuukausi mukaisesti. Yksityisen hoidon tuen ja kuntalisan käyttäjämäärä on ollut tasaisessa kasvussa, ollen vuoden aikana keskimäärin 101 lasta/kuukausi. Valtuusto myönsi 11.11.kokouksessaan lastenhoidon tukiin 320 000 euron lisämäärärahan.

Tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuma

	<u>Tp 2018</u>	<u>Ta2019</u>	<u>Muutos-ta</u>	<u>Tp 2019</u>	<u>tot-%</u>
<u>Ulkoiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut,	-1 141 927	-1 085 000	-1 405 000	-1 328 205,86	94,5 %
josta palvelujen ostot	-5 743			-22 325,00	
Toimintakate	-1 141 927	-1 085 000	-1 405 000	-1 328 205,86	94,5 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut					
Toimintakate					
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-1 141 927	-1 085 000	-1 405 000	-1 328 205,86	94,5 %
Toimintakate (=sitova)	-1 141 927	-1 085 000	-1 405 000	-1 328 205,86	94,5 %
muut laskennalliset erät	-12 828	-13 936	-13 936	-13 986,00	100,4 %
poistot					

Tavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/ Mittari	Toteutuma	Ta 2019
Kunnallisen varhaiskasvatuksen kasvua ja sitä kautta uusia investointipaineita hallitaan kuntalisten avulla tukemalla perheiden valintaoikeutta kotihoitoon tai yksityiseen varhaiskasvatukseen.	Yksityisen hoidon tuen käyttö: lapsia keskim. / vuosi	101	70
	Kotihoidon tuen käyttö: lasten määrä keskim./kk	64	85
	Palvelusetelin käyttö: lasten määrä keskim./kk	19	36

Tukimuoto/vuosi	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019
Kotihoidontuki	391 067	356 296	348 229	342 690	363 549	268 978
Kotihoidontuen kuntalisä	119 639	105 234	98 342	87 314	87 965	65 777
Yksityisen hoidon tuki	23 367	22 327	36 847	64 865	143 895	178 571
Yksityisen hoidon kuntalisä	42 275	40 228	86 397	227 662	543 838	731 185
Palvelusetelimenot						61 370

PERUSOPETUS

Palvelusuunnitelma

Yleisopetusta annetaan Kirkonkylän, Hiidenvainion, Merttelän, Laukolan ja Maunun kouluilla hyväksytyin opetussuunnitelman ja työsuunnitelman mukaisesti. Aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta järjestetään Vahdon kunnanosassa ostopalveluna ja Ruskon kunnanosassa omana toimintana.

Luokkamuotoinen erityisopetus hoidetaan oman kunnan peruskoulussa sekä pienryhmäluokissa että integroituna opetuksena. Ruotsinkielisten perusopetus ja vaikeimmin vammaisten perusopetus järjestetään ostopalveluna Turun kaupungissa.

Tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuma

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2018</u>	<u>Ta2019</u>	<u>Muutos-ta</u>	<u>Tp 2019</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot	528 225	533 950	533 950	569 885,02	106,7 %
Toimintakulut,	-5 093 327	-5 385 141	-5 385 141	-5 213 645,95	96,8 %
josta palvelujen ostot	-902 351	-1 101 238	-1 101 238	-926 823,47	84,2 %
Toimintakate	-4 565 102	-4 851 191	-4 851 191	-4 643 760,93	95,7 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-1 590 658	-1 698 793	-1 698 793	-1 712 979,00	100,8 %
Toimintakate	-1 590 658	-1 698 793	-1 698 793	-1 712 979,00	100,8 %
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	528 225	533 950	533 950	569 885,02	106,7 %
Toimintakulut	-6 683 985	-7 083 934	-7 083 934	-6 926 624,95	97,8 %
Toimintakate (=sitova)	-6 155 760	-6 549 984	-6 549 984	-6 356 739,93	97,0 %
muut laskennalliset erät	-188 496	-283 221	-283 221	-269 557,00	95,2 %
poistot	-79 518	-70 560	-70 560	-77 954,61	110,5 %

Tavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/ Mittari	Toteutuma	Ta 2019
Opetuksen tehokkuuden arvioiminen	Päätötodistusten saaneiden prosentuaalinen määrä yhdeksäsluokkalaisista.	Toteutui. 100% yhdeksäsluokkalaisista sai päätötodistuksen	Tavoitteena on, että 100% yhdeksäsluokkalaisista saa päätötodistuksen.
Oppilaiden sijoittuminen toisen asteen oppilaitoksiin	Päätötodistusten saaneiden sijoittuminen toisen asteen oppilaitoksiin.	Toteutui. 100% yhdeksäsluokkalaisista sai opiskelupaikan toisen asteen oppilaitoksissa	Tavoitteena on, että 100% yhdeksäsluokkalaisista siirtyy toisen asteen oppilaitoksiin
Opetuksen laadun arviointi	Toteutetaan vuosittain 6. lk:n paikallinen oppimistulosten laadunarviointi matematiikassa ja äidinkieliessä.	Tavoite toteutui. Vuoden 2018 keskiarvo : matematiikka:49,92 /72 suomen kieli : 27,00 /40 Vuonna 2019 keskiarvo: matematiikka 52.5 /72	Kuntakohtaisessa vertailussa koulukohtaiset tulokset paranevat tai pysyvät vähintään samalla tasolla kuin edellisenä vuonna.

	Osallistutaan vuosiluokilla 7.-9. mahdollisiin oppiainekohtaisiin valtakunnallisiin arviointeihin (kansallisissa arvioinneissa koulut valitaan satunnaisotannalla). Mikäli satunnaisotanta ei osu kohdalle osallistutaan matematiikan valtakunnallisiin.	suomen kieli: 27,5 / 40 Tavoite toteutui. Yläkoulun yhdeksäsluokkalaiset osallistuivat matematiikan valtakunnalliseen kokeeseen. Maunun koulussa kokeen keskiarvo oli 26 / 50. Valtakunnan keskiarvo oli 24,3 / 50.	Kansallisessa ainekohtaisissa arvioinnissa sijoitutaan keskiarvon yläpuolelle.
--	--	---	--

Aamu- ja iltapäivätoiminta			
Oma tuotanto/oppilas	oppilaat	á	Yht. €
Tp 2019	86	1 529	131 467
Tp 2018	70	1 070	74 879
Tp 2017	55	1 567	86 182
Tp 2016	59	1 447	85 369
Tp 2015	56	1 833	102 639
Tp 2014	55	2 065	113 590
Ostopalvelut/oppilas			
Tp 2019	33	2 644	87 253
Tp 2018	33	2 659	87 760
Tp 2017	35	2 439	85 361
Tp 2016	30	2 785	83 536
Tp 2015	30	2 962	88 859
Tp 2014	31	3 183	98 665

Korjattu vuoden 2016 tiedot. Kustannuksissa oli sisäisen vuokran osuudet eri kiinteistöille väärinpäin.

20.9. oppilasmäärät	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20
yhteensä	775	740	761	785
Maunun koulu	264	255	252	246
Kirkonkylänkoulu	282	270	180	174
Laukolan koulu	173	159	167	190
Merttelän koulu	56	56	53	55
Hiidenvainion koulu			109	120

OPPILAAT KESKIM.	2017	2018	2019	muutos 2017/18	muutos 2018/19
yhteensä	760	704	773	-7,4 %	9,8 %
Maunun koulu	260	254	250	-2,3 %	-1,6 %
Kirkonkylän koulu	277	233	178	-15,9 %	-23,6 %
Laukolan koulu	167	162	177	-3,0 %	9,3 %
Merttelän koulu	56	55	54	-1,8 %	-1,8 %
Hiidenvainion koulu			114		

Ulk., sis, vyör., nettokustannukset:	2017	2018	2019	muutos 2017/18	muutos 2018/19
Yhteensä	5 733 698	5 963 354	6 050 277	4,0 %	1,5 %
Maunun koulu	1 981 539	2 032 234	2 050 039	2,6 %	0,9 %
Kirkonkylän koulu	1 659 414	1 702 125	1 215 316	2,6 %	
Laukolan koulu	899 634	943 499	900 224	4,9 %	-4,6 %
Merttelän koulu	402 359	425 556	416 255	5,8 %	-2,2 %
Hiidenvainion koulu			554 465		
Opvan hallinto	73 627	86 833	0		
Perusopetuksen hallinto			0		
Hankkeet			0		
Erityisopetus	717 125	773 107	913 978	7,8 %	18,2 %

Kustannukset per oppilas:	2017	2018	2019	muutos 2017/18	muutos 2018/19
Koulut yhteensä	7 544	8 471	7 827	12,3 %	-7,6 %
Maunun koulu	8 662	9 222	9 383	6,5 %	1,7 %
Kirkonkylän koulu	7 031	8 527	8 010	21,3 %	-6,1 %
Laukolan koulu	6 427	7 046	6 268	9,6 %	-11,0 %
Merttelän koulu	8 225	8 959	8 891	8,9 %	-0,8 %
Hiidenvainion koulu			6 046		

Oppilaskohtaiseen kustannukseen on laskettu mukaan Hallinto, Hankkeet ja Erityisopetus.

Tämä siksi, että vuoden 2019 talousarviossa kustannuspaikkarakennetta on muutettu siten, että Opvan hallinto, perusopetuksen sisäinen hallinto sekä hankkeet on erotettu omille kustannuspaikoilleen seurannan ja tilastoinnin helpottamiseksi.

Nämä kustannukset on jaettu oppilaskohtaiseen kustannukseen koulujen

oppilasmäärien suhteessa. Oppilaskohtaiset kustannukset eivät ole näinkään laskettuna täysin vertailukelpoiset näinä vuosina, koska sisäinen hallinto ja hankkeet kirjattiin 2017 ja 2018 suoraan kouluille ja 2019 ne jaetaan oppilasmäärien mukaan.

KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT SEKÄ MUSIIKIN OPETUS

Kunnan tulevaisuus, roolit ja toimintatavat ovat muuttumassa voimakkaasti. Ruskon kunta tarvitsee nyt ja tulevaisuudessa ennakkoluulotonta tulevaisuuteen tähyämistä. Hyvinvoivat kuntalaiset ovat elinvoimaisen kunnan edellytys, joten hyvinvointitarpeiden tulee olla kunnan tekemisen keskiössä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen edellyttää kehittämistä ja koordinoitua sekä kytkentää kunnan strategian laadintaan, toteuttamiseen, seurantaan ja raportointiin. Yhteistyön kehittämistä kunnan muiden toimialojen, muiden julkisyhteisöjen, yritysten, kolmannen sektorin ja kuntalaisten välillä tarvitaan myös.

Hyvinvoinnin edistäminen on nostettu Ruskon kunnassa yhdeksi keskeiseksi osa-alueeksi elinvoiman ja osallisuuden ohella. Tavoitteena on saada aikaan vaikutuksia, joilla alueen asukkaiden hyvinvointi ja osallisuus sekä kunnan elinvoima lisääntyvät. Samalla tavoitteena on tuottaa peruspalveluita siten, että kuntalaisten tarve käyttää korjaavia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita vähenee.

Ruskon kunnassa hyvinvointipalvelut kattavat kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä poikkihallinnollisen kehittämisen. Monipuolisten ja tarpeeseen vastaavien kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalveluiden sekä poikkihallinnollisen kehittämisen avulla tuetaan lasten, nuorten, aikuisten, perheiden, ikääntyvien ja erityistä tukea tarvitsevien hyvinvointia.

Ruskon kunnan strategiaan, valmistuneeseen hyvinvointiohjelmaan ja parhaillaan laadittavaan laajaan hyvinvointikertomukseen pohjautuen, nousevat seuraavat teemat toimintasuunnitelman ja talousarvion 2019 painopistealueiksi:

1. Turvallisen lapsuuden ja nuoruuden kasvuympäristön mahdollistaminen
2. Aikuisten aktiivisen ja toimivan arjen mahdollistaminen
3. Ikääntyneiden omatoimisuuden ja elämänlaadun tukeminen
4. Erityistä tukea tarvitsevien tukeminen

Näitä painopistealueita tuetaan hyvinvointitoimialan palveluilla.

Tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuma

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2018</u>	<u>Ta2019</u>	<u>Muutos-ta</u>	<u>Tp 2019</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot	59 082	32 050	32 050	80 302,59	250,6 %
Toimintakulut,	-741 171	-783 990	-783 990	-765 630,27	97,7 %
josta palvelujen ostot	-143 686	-165 435	-165 435	-148 538,27	89,8 %
Toimintakate	-682 089	-751 940	-751 940	-685 327,68	91,1 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	40 444	43 200	43 200	46 259,00	107,1 %
Toimintakulut	-314 558	-339 645	-339 645	-338 071,00	99,5 %
Toimintakate	-274 114	-296 445	-296 445	-291 812,00	98,4 %
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	99 526	75 250	75 250	126 561,59	168,2 %
Toimintakulut	-1 055 729	-1 123 635	-1 123 635	-1 103 701,27	98,2 %
Toimintakate (=sitova)	-956 203	-1 048 385	-1 048 385	-977 139,68	93,2 %
muut laskennalliset erät	-50 270	-54 434	-54 434	-67 052,00	123,2 %
poistot	-48 821	-59 810	-59 810	-69 018,00	115,4 %

KIRJASTO- JA KULTTUURIPALVELUT
Palvelusuunnitelma

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia.

Ruskon kirjastot toimivat kaikille avoimina tietokeskuksina, jotka palvelevat kunnan asukkaita tiedon, sivistyksen, harrastuksen ja virkistyksen tarjoajana. Kirjastot edistävät kirjallisuuden, tieteen ja taiteen harrastusta sekä tukevat perusopetusta. Kirjastot turvaavat kunnan asukkaiden oikeutta tiedonsaantiin sekä toteuttavat tietoyhteiskuntastrategiaa tarjoamalla kuntalaisten käyttöön ilmaisia internet-liittymiä ja opastusta tietokoneen käyttöön. Kirjastot tekevät merkittävää yhteistyötä sekä koulujen että päiväkotien kanssa sekä toimivat palvelupisteinä.

Kunnan kulttuuritoiminnan tavoitteena on ennen kaikkea ylläpitää ja tukea paikalliskulttuuria ja museotoimintaa sekä näyttelyiden ja pienimuotoisten kulttuuritapahtumien järjestämistä. Kunnan kulttuuritoiminnassa keskeistä on yhteistyön tekeminen kaikkien alueen kulttuuriyhdistysten kanssa.

Tavoite	Arviointikriteeri/Mittari	Toteuma	Ta 2019
Kirjastokäyntien määrät ovat hyvällä tasolla ja kävijämäärät kehittyvät myönteisesti.	Kirjastokäyntien määrät.	37208	57 000 käyntiä
Kirjastokäyntien hinnat ovat hyvällä tasolla ja käyntihinnat kehittyvät myönteisesti.	Toimintakulut tilastovuonna / fyysiset kirjastokäynnit kirjastoissa.	11,22 €	6,50 € / käynti
Kirjastoaineiston uudistaminen on hyvällä tasolla ja hinta / kuntalainen kehittyy myönteisesti.	Hankintamäärärahat € / kuntalainen (as. 6 200).	7,94 €	9,15 € / kuntalainen
Kulttuuritoimintaa on tarjolla ja tapahtumien sekä näyttelyiden tarjonta on hyvällä tasolla.	Kulttuuritapahtumien ja näyttelyiden määrät.	Tapahtumia kirjastoissa: 90 Näyttelyitä 20 Muut kulttuuritapahtumat kunnassa: 6	Vähintään viisi kulttuuritapahtumaa ja 22 vaihtuvaa näyttelyä vuodessa; vaihtuvat näyttelyt pää- ja lähikirjastoissa.
Museotoimintaa ja vaihtuvia näyttelyitä on tarjolla ja kotiseutuarkistoja ylläpidetään.	Museoiden aukioloajat, näyttelyiden määrät sekä kotiseutuarkistojen ylläpidon toteutuminen.	Toteutunut	Museot ovat kesällä auki kerran viikossa, Ruskon ja Vahdon museoissa on joka vuosi vaihtuva näyttely ja kotiseutuarkistoja ylläpidetään.
Työväenopiston kurssien tarjonta on hyvällä tasolla.	Työväenopiston kurssien määrät ja opetustunnit.	Opetustunteja 598 Opiskelijoita (henkilöt kerran laskettuna) 320 Kursseja 30	Kursseja on Ruskolla 28 kpl, joissa opetusta on yhteensä 640 h.

Kustannukset per asukas

Nettomenot	2016	2017	2018	ta 2019	tp 2019
Kirjasto	65,88	66,51	64,29	66,94	65,98
Kulttuuri, museot	3,49	3,22	3,93	5,59	4,64

Nettomenot	2016	2017	2018	ta 2019	tp 2019
per laina	4,73	4,84	4,50		4,63
per käynti	7,34	7,21	7,51	6,50	11,22

LIIKUNTA- JA NUORISOPALVELUT
Palvelusuunnitelma

Liikunta- ja nuorisopalvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia.

Liikuntapalveluiden pääasiallisina tehtävinä on tarjota kaikille kuntalaisille monipuolisia liikuntaolosuhteita sekä tukea paikallisten liikunta- ja urheiluseurojen toimintaa. Kunnan omassa liikuntapalvelutarjonnassa panostetaan 5-9-vuotiaiden uimakouluihin sekä tuotetaan niitä liikuntapalveluita, joita kunnan liikunta- ja urheilujärjestöt, muut yhdistystoimijat sekä palveluntuottajat eivät tarjoa. Näitä palveluja ovat erityistä tukea tarvitsevien ja ikääntyneiden liikuntapalvelut. Liikuntapalvelut tukevat myös kansallisten liikuntaohjelmien (Ilo Kasvaa liikkuen, Liikkuva koulu, Kunnossa kaiken ikää ja Voimaa vanhuuteen) toiminnan jalkautumista kunnassa.

Nuorisopalveluiden pääasiallisina tehtävinä on nuorten kohtaaminen, läsnäolo, kasvamisen, oppimisen ja elämänhallinnan tukeminen sekä sosiaalinen vahvistaminen. Kunnan omassa nuorisopalvelutarjonnassa panostetaan ohjattuun kerhotoimintaan, ohjattuun nuorisotalotoimintaan, kouluilla tehtävään työhön sekä retki-, leiri- ja kesäkerhotoimintaan. Vuonna 2019 toteutetaan myös etsivää nuorisotyötä kunnan omana palveluna, johon on saatu Lounais-Suomen aluehallintovirastolta valtionavustusta. Nuorisopalveluiden keskeisenä periaatteena on tarjota toimintaa, johon kaikilla nuorilla on mahdollisuus osallistua taloudellisesta tilanteesta riippumatta.

Tavoite	Arviointikriteeri/ Mittari	Toteuma	Ta 2019
Liikunnallisen elämäntavan ja aktiivisen arjen mahdollistaminen monipuolisten liikunta – olosuhteiden avulla.	Vuosittaisen kehittämissuunnitelman toteutuminen.	Vahdon liikuntaolosuhteita parannettiin suunnitellusti.	Liikuntaolosuhteita kehitetään vuoden 2019 liikuntaolosuhteiden kokonaisuunnitelman mukaan yhteistyössä teknisen toimen kanssa.
Lasten uimataidon kehittäminen ja uimaopetuksen tehostaminen 5-9-vuotiaiden keskuudessa.	Uimakoulujen toteutuminen kysyntään vastaten.	Uimakoulu toteutui suunnitellusti ja kaikki halukkaat pääsivät mukaan.	Kaikki halukkaat 5-9-vuotiaat voivat osallistua kesällä uimakouluun.
Liikuntapalveluja on tarjolla niille, joita muu palvelutarjonta ei tavoita.	Erityisryhmien ja ikääntyneiden liikuntaryhmien määrät.	Kuluneena tilikautena toteutunut 6 ryhmää.	5 ryhmää
Nuorisopalveluja on tarjolla koulujen lukukausien aikana nuorisotaloilla ja koululla.	Nuorisotalojen toimintapäivien määrät, koulupäivystyksen	Toteutunut.	Toimintaa 4 päivää/ viikko Ruskon nuorisotalolla ja 3 päivää/

	määrät ja etsivän nuorisotyön toteutuminen kunnan omana toimintana.		viikko Vahdon nuorisotalolla. Koulupäivystystä yläkoululla 1 päivä/viikko. Etsivä nuorisotyö kunnan omana toimintana.
Nuorisopalvelujen toiminnan tavoitettavuus on hyvällä tasolla koulujen lukuvuosien aikana	Nuorisotalojen kävijämäärät.	Toteutunut pääosin. Ruskon pikkunuokkarin kävijämäärät jääneet osittain alle tavoitteen.	Ruskon nuorisotalolla 20-80 kävijää / päivä ja Vahdon nuorisotalolla 15-35 kävijää / päivä
Nuorisopalvelut tarjoavat toimintaa ja palveluja koulujen loma-aikoina	Retkien, leirien ja kesäkerhojen lukumäärät	Toteutunut pääosin. Kevään 2019 lasketteluretki jouduttu perumaan vähäisen osallistujamäärän vuoksi.	2 retkeä / vuosi 2 leiriä / vuosi 2 kesäkerhoa / vuosi, joista yksi Ruskolla ja yksi Vahdolla

Kustannukset per asukas

Nettomenot	2016	2017	2018	ta 2019	tp 2019
Liikuntatoimi	44,73	43,61	48,09	59,92	59,41
Nuorisotoimi	29,54	31,01	29,44	40,20	38,79
Nuorisotoimi per alle 29-vuotias	87,65	95,00	91,77		121,99

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON PALVELUT

Raision kaupungin sosiaali- ja terveystoimi tuottaa Ruskon kunnan asukkaille sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut. Yhteistyö on merkittävää ja sen kautta varmistetaan laadukkaat ja tarpeeseen vastaavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kaikille Ruskon kunnan asukkaille. Raisio ja Rusko ovat sopineet sosiaali- ja terveystoimien järjestämis- ja toimintavastuun toteuttamisesta ja palvelujen tuottamisesta omakustannusperiaatteella erillisellä yhteistoimintasopimuksella. Sopimuksen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutuotanto organisoidaan asiakaslähtöisten palvelukokonaisuuksien pohjalta tehokkaasti, sovitulla laadulla ja läpinäkyvästi. Läpinäkyvyys toteutetaan tilaustaulukoilla ja laatutaso palvelukuvauksella, jotka hyväksytään erikseen sovitulla tavalla.

Yllä kuvattuihin sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoimintatehtäviin kuuluvat lakisääteisten tai muiden sosiaali- ja terveystoimien järjestämisvastuu sekä sosiaali- ja terveydenhuollon hallinnon, perhepalvelujen, toimeentulon ja työllistämisen, vammais- ja perusterveydenhuollon vastaanottopalvelun, hammashuollon, kuntoutuksen, hoito- ja hoivapalvelujen, aikuisten psykososiaalisten palvelujen ja työterveyshuollon tuottaminen. Ruskon kunnan erikoissairaanhoidon palvelut toteutetaan Raision kaupungin välityksellä. Kaikessa sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyössä käytetään tilaaja-tuottajatyypistä sopimusohjausta hyväksi.

Sosiaali- ja terveystoimien tehtäväalueittain

Tehtäväalue			RAISION ES.	RUSKON	
	<u>TP 2017</u>	<u>TP 2018</u>	<u>TA 2019</u>	<u>TA 2019</u>	<u>TP 2019</u>
210 Aikuissosiaalityö	593 591	465 455	349 832	349 832	674 557
212 Perhepalvelut	1 190 139	1 158 717	1 336 470	1 336 470	1 299 186
220 Vammais- ja hoivapalv	1 295 096	1 258 837	1 587 827	1 487 826	1 327 461
240 Hoito- ja hoiva	2 987 119	2 622 459	3 344 186	3 244 186	3 142 981
250 Perusterveydenh.	1 585 248	1 699 906	1 900 528	1 800 528	1 773 505
270 Suun terveh.	517 622	524 084	586 965	586 965	592 874
280 Aik. psykosos. palv	102 688	169 054	141 801	141 801	184 295
290 Erikoissairaanhoido	6 150 558	6 622 323	6 919 896	6 719 896	6 895 555
Kaikki yhteensä	14 422 061	14 520 836	16 167 505	15 667 504	15 890 414
muutos edelliseen vuoteen	-0,5 %	0,7 %	11,3 %	7,9 %	9,4 %
			tp18/ta19	tp18/ta19	tp18/tp19

AIKUISSOSIAALITYÖ JA -PSYKOSOSIAALISET PALVELUT

Tavoitteet

Tavoite/aikuissosiaalityö	Arviointikriteeri/ Mittari	Toteutuma	Ta 2019
Asiakasmäärän vähentäminen	Asiakasperheet, enintään	137	180

Tavoite/ Päihdehuolto	Arviointikriteeri/ Mittari	Toteutuma	Ta 2019
Päihdehuollon asiakasmäärän vähentäminen ja avohoitopainotteisuuden lisääminen	asiakasmäärä/avohoito, enintään	45	20
	hoitopäivät/laitoshoito, enintään	118	180

Tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuma

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2018</u>	<u>Ta2019</u>	<u>Muutos-ta</u>	<u>Tp 2019</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot	602			1 341,69	
Toimintakulut,	-651 591	-506 834	-506 834	-878 518,97	173,3 %
josta palvelujen ostot	-634 508	-491 633	-491 633	-858 851,00	174,7 %
Toimintakate	-650 989	-506 834	-506 834	-877 177,28	173,1 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut					
Toimintakate					
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	602			1 341,69	
Toimintakulut	-651 591	-506 834	-506 834	-878 518,97	173,3 %
Toimintakate (=sitova)	-650 989	-506 834	-506 834	-877 177,28	173,1 %
muut laskennalliset erät					
poistot					

PERHEPALVELUT

Tehtäväalue sisältää uutena psykiatrisen sairaanhoitajan toimen, jota hyödynnetään usealla toimialueella.

Tavoitteet

Tavoite/ Lastensuojelutyö	Arviointikriteeri/ Mittari	Toteutuma	Ta 2019
Avohuollon ja ennalta- ehkäisevän työn lisääminen	Ennaltaehkäisevän työn asiakkaat, vähintään	248	60
	Avohuollon asiakkaat, vähintään	85	65
Kodin ulkopuolelle sijoitet- tavien määrän vähene- minen vuodesta 2017	Asiakkaat, enintään	9	8
Tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä elämäänsä, yläkoulun 8.-9. lk., 78,9 % v. 2017	% oppilaista	75,2	81
Nuorten psykiatriset palvelut, erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit	käynnit 1000 ko. ikäistä kohti, 1104 v. 2015	Toteutuneet, HUOM ei suhteelliset, käynnit Vsshp:n kuntatilastojen mukaan 485. Viimeisin THL:n Sotkanetin tilastotieto v. 2017: 1 375)	700

Tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuma

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2018</u>	<u>Ta2019</u>	<u>Muutos-ta</u>	<u>Tp 2019</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot					
Toimintakulut,	-1 160 932	-1 337 056	-1 337 056	-1 301 305,77	97,3 %
josta palvelujen ostot	-1 160 298	-1 336 470	-1 336 470	-1 300 654,86	97,3 %
Toimintakate	-1 160 932	-1 337 056	-1 337 056	-1 301 305,77	97,3 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut					
Toimintakate					
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-1 160 932	-1 337 056	-1 337 056	-1 301 305,77	97,3 %
Toimintakate (=sitova)	-1 160 932	-1 337 056	-1 337 056	-1 301 305,77	97,3 %
muut laskennalliset erät poistot					

VAMMAISPALVELUT
Tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuma

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2018</u>	<u>Ta2019</u>	<u>Muutos-ta</u>	<u>Tp 2019</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot					
Toimintakulut,	-1 258 838	-1 487 827	-1 487 827	-1 327 460,00	89,2 %
josta palvelujen ostot	-1 258 838	-1 487 827	-1 487 827	-1 327 460,00	89,2 %
Toimintakate	<u>-1 258 838</u>	<u>-1 487 827</u>	<u>-1 487 827</u>	<u>-1 327 460,00</u>	<u>89,2 %</u>
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut					
Toimintakate					
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-1 258 838	-1 487 827	-1 487 827	-1 327 460,00	89,2 %
Toimintakate (=sitova)	-1 258 838	-1 487 827	-1 487 827	-1 327 460,00	89,2 %
muut laskennalliset erät					
poistot					

HOITO- JA HOIVAPALVELUT

Tavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/ Mittari	Toteutuma	Ta 2019
Kotihoidon osuuden kasvu vanhustenhoidossa	Peittävyys/yli 75-v., vähintään	22,85 %	22 %
	Omaishoidontuen asiakkaat, vähintään	45	50
Tehostetun palveluasumisen osuuden lasku ja pitkäaikaishoidon nykyisen tason säilyttäminen	Tehostetun palveluasumisen hoidon peittävyys/yli 75-v., enintään	7,9 %	9
	Pitkäaikaishoidon peittävyys/yli 75-v., enintään		0,1 %

Tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuma

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2018</u>	<u>Ta2019</u>	<u>Muutos-ta</u>	<u>Tp 2019</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot					
Toimintakulut,	-2 670 571	-3 292 605	-3 292 605	-3 196 235,80	97,1 %
josta palvelujen ostot	-2 622 459	-3 244 186	-3 244 186	-3 142 983,00	96,9 %
Toimintakate	-2 670 571	-3 292 605	-3 292 605	-3 196 235,80	97,1 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	4 340			5 160,00	
Toimintakulut					
Toimintakate	4 340			5 160,00	
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	4 340			5 160,00	
Toimintakulut	-2 670 571	-3 292 605	-3 292 605	-3 196 235,80	97,1 %
Toimintakate (=sitova)	-2 666 231	-3 292 605	-3 292 605	-3 191 075,80	96,9 %
muut laskennalliset erät					
poistot					

PERUSTERVEYDENHUOLTO

Tavoitteet

Tavoite/ vastaanottopalvelut	Arviointikriteeri/ Mittari	Toteutuma	Ta 2019
Toimiva perusterveydenhuollon vastaanotto toiminta	Lääkäripalveluiden peittävyys, vähintään	56,4 %	60 %
	Ei-kiireellinen odotusaika lääkärille, enintään	15 vrk	3 viikkoa

Tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuma

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2018</u>	<u>Ta2019</u>	<u>Muutos-ta</u>	<u>Tp 2019</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot					
Toimintakulut,	-1 718 688	-1 817 972	-1 817 972	-1 793 749,89	98,7 %
josta palvelujen ostot	-1 700 043	-1 800 528	-1 800 528	-1 773 699,30	98,5 %
Toimintakate	-1 718 688	-1 817 972	-1 817 972	-1 793 749,89	98,7 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	620			645,00	
Toimintakulut					
Toimintakate	620			645,00	
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot	620			645,00	
Toimintakulut	-1 718 688	-1 817 972	-1 817 972	-1 793 749,89	98,7 %
Toimintakate (=sitova)	-1 718 068	-1 817 972	-1 817 972	-1 793 104,89	98,6 %
muut laskennalliset erät poistot					

SUUN TERVEYDENHUOLTO

Tavoitteet

Tavoite	Arviointikriteeri/ Mittari	Toteutuma	Ta 2018
Kattavat suun terveydenhuollon palvelut koko väestölle	Suun terveydenhuollon peittävyys/alle 18-vuotiaat, vähintään	75,20 %	80 %
	Suun terveydenhuollon peittävyys/yli 18-vuotiaat, vähintään	39,06 %	60 %
	Odotusaika kiireettömään hoitoon	56 vrk	alle 2 kk

Tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuma

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2018</u>	<u>Ta2019</u>	<u>Muutos-ta</u>	<u>Tp 2019</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot					
Toimintakulut,	-535 334	-599 222	-599 222	-605 018,37	101,0 %
josta palvelujen ostot	-524 084	-586 965	-586 965	-592 874,00	101,0 %
Toimintakate	-535 334	-599 222	-599 222	-605 018,37	101,0 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut					
Toimintakate					
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-535 334	-599 222	-599 222	-605 018,37	101,0 %
Toimintakate (=sitova)	-535 334	-599 222	-599 222	-605 018,37	101,0 %
muut laskennalliset erät					
poistot					

ERIKOISSAIRAANHOITO
Tuloarvioiden ja määrärahojen toteutuma

<u>Ulkoiset</u>	<u>Tp 2018</u>	<u>Ta2019</u>	<u>Muutos-ta</u>	<u>Tp 2019</u>	<u>tot-%</u>
Toimintatuotot					
Toimintakulut,	-6 657 186	-6 759 157	-6 759 157	-6 932 635,97	102,6 %
josta palvelujen ostot	-6 622 325	-6 719 896	-6 719 896	-6 895 555,00	102,6 %
Toimintakate	-6 657 186	-6 759 157	-6 759 157	-6 932 635,97	102,6 %
<u>Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut					
Toimintakate					
<u>Ulkoiset+Sisäiset</u>					
Toimintatuotot					
Toimintakulut	-6 657 186	-6 759 157	-6 759 157	-6 932 635,97	102,6 %
Toimintakate (=sitova)	-6 657 186	-6 759 157	-6 759 157	-6 932 635,97	102,6 %
muut laskennalliset erät					
poistot					

HENKILÖSTÖ

Vuodesta 2014 alkaen henkilöstötilinpäätöksessä on KT Kuntatyönantajien uuden henkilöstöraporttisuosituksen mukaisia tunnuslukuja.

Palvelussuhteiden määrän kehitys

Palv. suhteen luonne	31.12.2019			31.12.2018
	naiset	miehet	yhteensä	
Vakinaiset	159	34	193	193
Määräaikaiset	48	3	51	33
Oppisopimuksella	4	1	5	3
Työllistetyt	2	0	2	2
Yhteensä	213	38	251	231

Koko- ja osa-aikaisen henkilöstön määrä

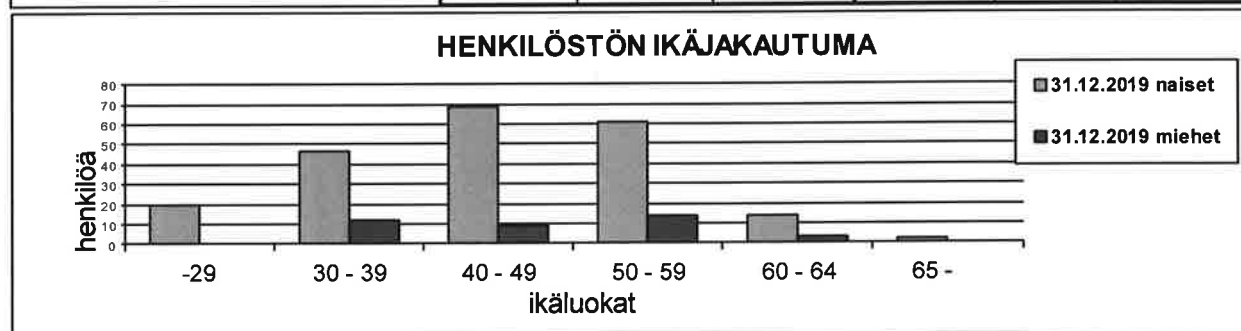
Osa-/kokoaikaisuus	31.12.2019			31.12.2018
	naiset	miehet	yhteensä	
Kokoaikaiset	186	35	221	204
Osa-aikaiset	27	3	30	27
<i>Joista osa-aikaeläkkeellä</i>	5	0	5	6
Yhteensä	213	38	251	231

Palvelussuhteiden määrä ja sukupuolijakautuma tehtäväaloittain

Tehtäväalue	31.12.2019			31.12.2018		
	naiset	miehet	yhteensä	naiset	miehet	yhteensä
Hallinto- ja talouspalvelut	10	4	14	11	2	13
Perusopetuspalvelut	76	16	92	71	17	88
Ruokapalvelut	15	1	16	14	1	15
Varhaiskasvatuspalvelut	86	1	87	73	1	74
Hyvinvointipalvelut	8	3	11	7	4	11
Tekniset palvelut (pl. ruokapalvelut)	18	13	31	18	12	30
Yhteensä	213	38	251	194	37	231

Henkilöstön ikäjakauma

Ikäjakauma	31.12.2019			31.12.2018		
	naiset	miehet	yhteensä	naiset	miehet	yhteensä
-29	20	0	20	16	1	17
30 - 39	47	12	59	46	10	56
40 - 49	69	9	78	62	10	72
50 - 59	61	14	75	55	15	70
60 - 64	14	3	17	13	1	14
65 -	2	0	2	2	0	2
Yhteensä	213	38	251	194	37	231

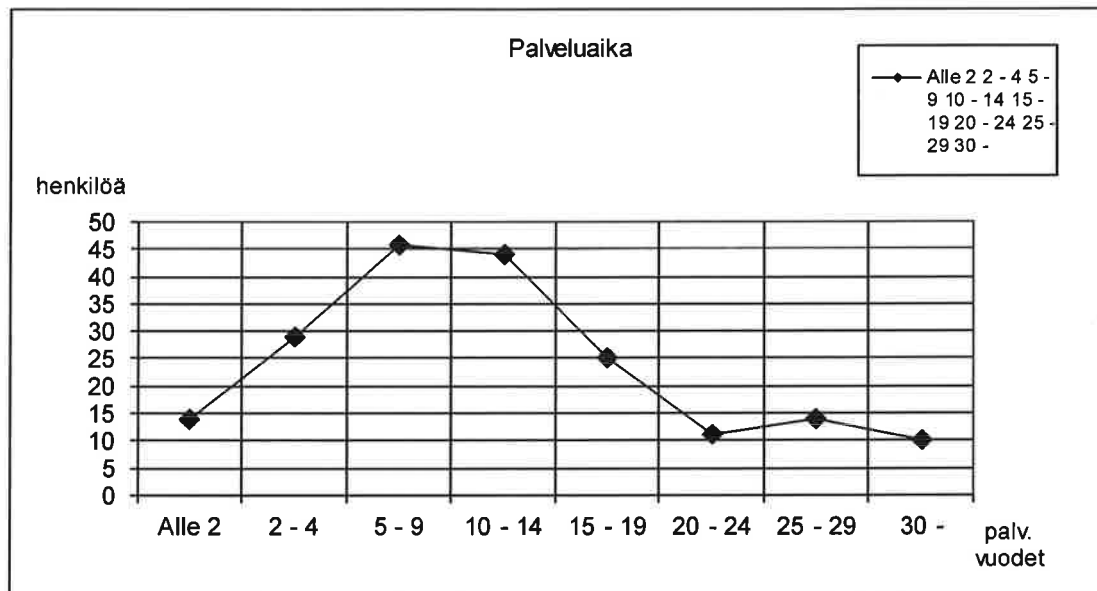

Henkilöstön keski-ikä

	31.12.2019			31.12.2018		
	naiset	miehet	yhteensä	naiset	miehet	yhteensä
Keski-ikä	45,12	46,95	46,0	45,95	44,7	45,3

Väkinaisen henkilöstön palveluaika Ruskolla

Palveluaika vuosina	yhteensä
Alle 2	14
2 - 4	29
5 - 9	46
10 - 14	44
15 - 19	25
20 - 24	11
25 - 29	14
30 -	10
	193

Henkilöstön vaihtuvuus

Lähtövaihtuvuuden syy	2019	2018
Irtisanoutuminen	12	10
Vanhuuseläke	2	1
Työkyvyttömyyseläke	1	0
Yhteensä	15	11

Osa-aikaeläkkeelle ei siirtynyt yhtään henkilöä vuonna 2019 (2 henkilöä vuonna 2018).

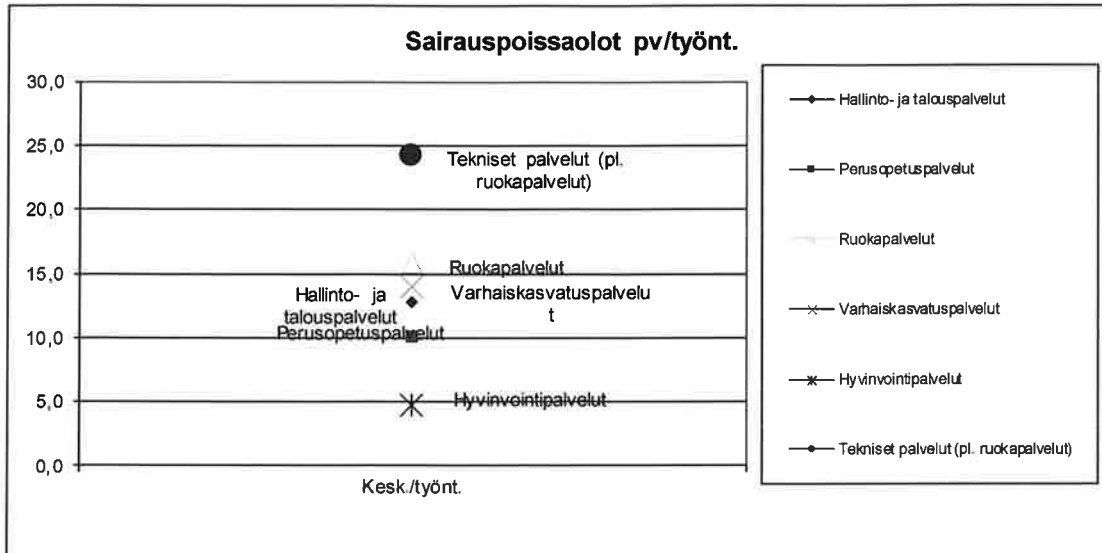
Vuosina 2020 - 2022 siirtynee 18 henkilöä ja vuosina 2023 - 2025 siirtynee 23 henkilöä eläkkeelle. Eläkepoistumatiedot: Keva, tilastopalvelut.

%	Eläke-			
	poistuma yht.	poistuma, %	Koko kunta- ala, %	
Kunta-alan eläkepoistuma	2020	4	1,8	2,9
Ruskon kunta 2020-2039	2021	8	3,6	3,4
%	2022	6	2,7	3,5
	2023	8	3,6	3,5
	2024	6	2,7	3,1
	2025	9	4,0	3,5
	2026	8	3,6	3,5
	2027	5	2,2	3,4
	2028	7	3,1	3,2
	2029	8	3,6	3,2
	2030	9	4,0	3,2
	2031	7	3,1	3,0
	2032	6	2,7	2,7
	2033	5	2,2	2,7
	2034	6	2,7	2,7
	2035	4	1,8	2,5
	2036	4	1,8	2,3
	2037	5	2,2	2,4
	2038	6	2,7	2,4
	2039	6	2,7	2,4

Henk.	Vanhuus- eläke	Työkyvyt- tömyysel.	Eläke-		
			poistuma yht.	poistuma, %	
Kunta-alan eläkepoistuma	2020	2	2	4	1,8
(KuEL ja VaEL)	2021	6	2	8	3,6
Ruskon kunta 2020-2039	2022	4	2	6	2,7
Henk.	2023	6	2	8	3,6
	2024	5	2	6	2,7
	2025	7	2	9	4,0
	2026	6	2	8	3,6
	2027	4	2	5	2,2
	2028	5	2	7	3,1
	2029	6	2	8	3,6
	2030	7	2	9	4,0
	2031	5	2	7	3,1
	2032	4	2	6	2,7
	2033	4	2	5	2,2
	2034	4	2	6	2,7
	2035	3	2	4	1,8
	2036	3	2	4	1,8
	2037	3	2	5	2,2
	2038	4	2	6	2,7
	2039	5	2	6	2,7

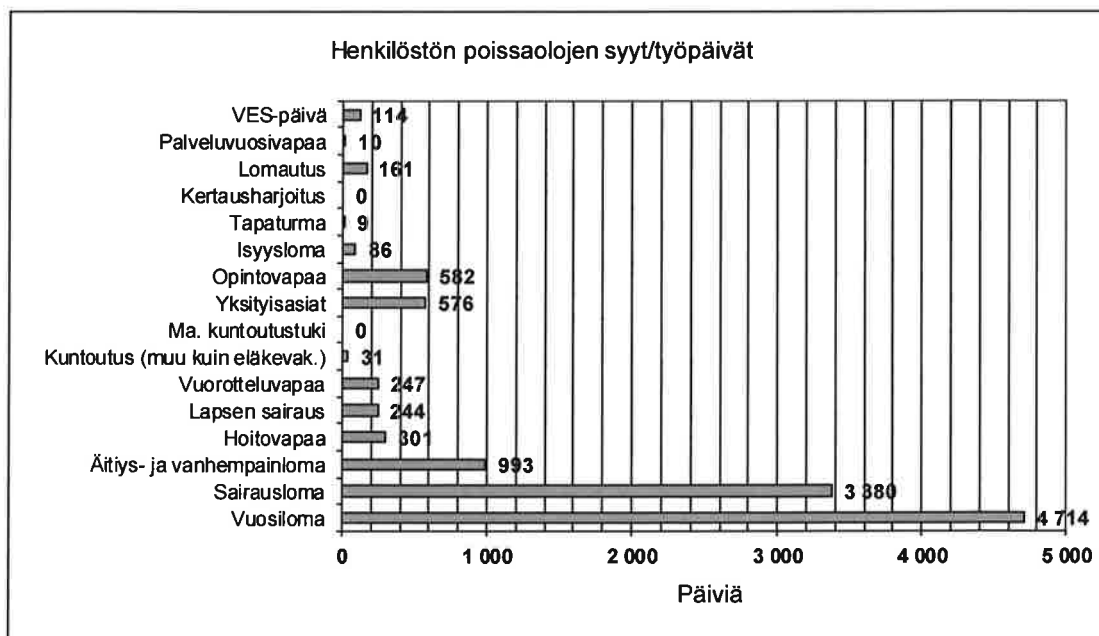
Säiraslomista aiheutuneet poissaolopäivät

Tehtäväalue	2019			2018		
	Työpäivät	Työnt.	Kesk./työnt.	Työpäivät	Työnt.	Kesk./työnt.
Hallinto- ja talouspalvelut	179	14	12,8	113	13	8,7
Perusopetuspalvelut	929	92	10,1	598	88	6,8
Ruokapalvelut	254	16	15,9	172	15	11,5
Varhaiskasvatuspalvelut	1 214	87	14,0	806	74	10,9
Hyvinvointipalvelut	52	11	4,7	37	11	3,4
Tekniset palvelut (pl. ruokapalvelut)	751	31	24,2	844	30	28,1
Yhteensä	3 379	251	13,5	2 570	231	11,1

Väkinäisen henkilökunnan poissaolojen syyt / työpäivä

Poissaolopäivät	2019		2018	
	€	työpäivinä	€	työpäivinä
Vuosiroma	535 945	4 714	4 679	
Sairausloma	295 433	3 380	2 570	
Äitiys- ja vanhempainloma	37 589	993	808	
Hoitovapaa	0	301	289	
Lapsen sairaus	20 395	244	229	
Vuorotteluvapaa	0	247	0	
Kuntoutus (muu kuin eläkevak.)	2 903	31	21	
Ma. kuntoutustuki	0	0	118	
Yksityisasiat	1094	576	1 183	
Opintovapaa	0	582	225	
Isyysloma	2 679	86	111	
Tapaturma	628	9	31	
Kertausharjoitus	0	0	12	
Lomautus	0	161	267	
Palveluvuosivapaa	998	10	9	
VES-päivä	10 274	114	125	
Yhteensä	906 844	11 323	10 543	

Henkilötyövuodet

Teoreettiset henkilötyövuodet on yhtä monta kuin henkilöitä, jos kaikki ovat kokoaikaisia.

Osa-aikainen henkilö muutetaan henkilötyövuodeksi osa-aikaprosenttiaan vastaavasti.

Esimerkiksi vuonna 2017 on ollut 221 työntekijää, mutta palkattomien poissaolojen vähentämisen jälkeen kunta on saanut 214,00 (=HTV2) henkilön työpanoksen.

	31.12.2019			31.12.2018
	naiset	miehet	yhteensä	
Teoreettinen	203,03	39,96	242,99	228,04
HTV1	145,75	31,82	177,57	184,84
HTV2	183,91	38,71	222,62	214,36

Teoreettisen henkilötyövuosi: laskennallinen ja sen määrä on aina enintään 1 kokoaikaisella henkilöllä.

HTV1: vähennetty sekä palkalliset että palkattomat poissaolot poikkeuksena työn edellyttämä koulutus.

HTV2: suosituksen mukainen, vähennetty ainoastaan palkattomat poissaolot.

Sairauspoissaolojen kesto vuonna 2019 kalenteripäivinä

Toimintayksikkö	Päiviä/ yhtäjaksoinen poissaolo					
	1-3	4-29	30-60	61-90	91-180	181-365
Hallinto- ja talouspalvelut	28	5	4	0	0	0
Perusopetuspalvelut	139	33	5	2	1	1
Ruokapalvelut	30	20	0	1	0	0
Varhaiskasvatuspalvelut	209	72	12	0	0	0
Hyvinvointipalvelut	9	3	1	0	0	0
Tekniset palvelut (pl. ruokapalvelut)	67	41	3	1	2	0

Kuntoutuksessa oli 5 henkilöä, yhteensä 31 työpäivää.

Heistä 0 henkilöä oli määräaikaisella työkyvyttömyyseläkkeellä, yhteensä 0 työpäivää.

Sairauspoissaolojen kesto vuonna 2018 kalenteripäivinä

Toimintayksikkö	Päiviä/ yhtäjaksoinen poissaolo					
	1-3	4-29	30-60	61-90	91-180	181-365
Yleishallinto	17	2	2	0	0	0
Perusopetus	116	37	4	2	0	0
Ruokapalvelut	19	15	1	0	0	0
Päivähoito ja esiopetus	170	57	0	2	0	0
Kirjasto- ja vapaa-aikapalvelut	14	3	0	0	0	0
Tekniset palvelut ja rakennusvalvonta	50	58	5	0	2	0

Kuntoutuksessa oli 6 henkilöä, yhteensä 139 työpäivää.

Heistä 3 henkilöä oli määräaikaisella työkyvyttömyyseläkkeellä, yhteensä 118 työpäivää.

Tuloslaskelmaosan toteutuminen 2019
 sisältää sisäiset

	Ta 2019	Muutokset	Muutos-ta 2019	Toteutuma 2019	Tot %	Muutos-ta/Tot ylitys + alitus -
Toimintatuotot						
Myyntituotot	2 891 026	0	2 891 026	2 871 038,97	99,3 %	-19 987,03
Maksutuotot	857 850	0	857 850	654 643,18	76,3 %	-203 206,82
Tuet ja avustukset	210 800	0	210 800	297 129,63	141,0 %	86 329,63
Muut toimintatuotot	4 606 258	0	4 606 258	4 483 270,26	97,3 %	-122 987,74
Toimintatuotot yhteensä	8 565 934	0	8 565 934	8 306 082,04	97,0 %	-259 851,96
Toimintakulut						
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-7 895 992	-103 373	-7 999 365	-8 046 027,95	100,6 %	46 662,95
Henkilöstösivukulut	-1 894 323	-25 000	-1 919 323	-1 940 857,27	101,1 %	21 534,27
<i>Henkilöstökulut yht.</i>	<i>-9 790 315</i>	<i>-128 373</i>	<i>-9 918 688</i>	<i>-9 986 885,22</i>	<i>100,7 %</i>	<i>68 197,22</i>
Palvelujen ostot	-21 306 544	-146 000	-21 452 544	-21 467 646,84	100,1 %	15 102,84
Aineet ja tarvikkeet	-1 704 680	0	-1 704 680	-1 663 612,82	97,6 %	-41 067,18
Avustukset	-1 255 050	-320 000	-1 575 050	-1 469 367,26	93,3 %	-105 682,74
Muut toimintakulut	-3 355 676	-23 000	-3 378 676	-3 337 084,10	98,8 %	-41 591,90
Toimintakulut yhteensä	-37 412 265	-617 373	-38 029 638	-37 924 596,24	99,7 %	-105 041,76
TOIMINTAKATE	-28 846 331	-617 373	-29 463 704	-29 618 514,20	100,5 %	154 810,20
Verotulot	25 995 000	0	25 995 000	24 747 094,64	95,2 %	-1 247 905,36
Valtionosuudet	4 495 000	0	4 495 000	4 794 301,00	106,7 %	299 301,00
Rahoitustuotot- ja kulut		0				
Korkotuotot	3 000	0	3 000	2 699,89	90,0 %	-300,11
Muut rahoitustuotot	171 782	0	171 782	215 535,46	125,5 %	43 753,46
Korkokulut	-45 000	0	-45 000	-22 244,80	49,4 %	-22 755,20
Muut rahoituskulut	-145 782	0	-145 782	-147 503,07	101,2 %	1 721,07
Rahoitus yhteensä	-16 000	0	-16 000	48 487,48		-64 487,48
VUOSIKATE	1 627 669	-617 373	1 010 296	-28 631,08	-2,8 %	-1 038 927,08
Poistot, suunn.muk.	-1 646 590		-1 646 590	-1 687 283,46	102,5 %	40 693,46
Satunnaiset erät						
TILIKAUDEN TULOS	-18 921	-617 373	-636 294	-1 715 914,54	269,7 %	-1 079 620,54
Poistoerojen muutos	18 921		18 921	18 921,34		0,34
Varausten lis./väh.(+)						
Rahastojen lis./väh. (+)						
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	0	-617 373	-617 373	-1 696 993,20	274,9 %	-1 079 620,20

INVESTOINNIT

hanke proj Ta 2019 Ta-muutos Mta 2019 Toteutuma Tot-%

KORJAUS- JA LAAJENNUSINVESTOINNIT

Vahdon kirjasto	8025	20 000		20 000	0	0,00 %
Vahdon palolaitos	8026	20 000		20 000	20 000	100,00 %
Kunnantalo	8027	20 000		20 000	0	0,00 %
RAKENNUKSET (korjaus)	111	60 000	0	60 000	20 000	33,33 %

Kaavateiden päällystys ja peruskorj	8204	80 000		80 000	81 549	101,94 %
Pesäpalkokenttä	8406	130 000		130 000	137 274	105,60 %
Valtionrahoitus	8406	-40 000		-40 000	-23 500	58,75 %
Nummilammen virkistysalueen peruskunnostus /Hyvinvointiltk	8409	50 000		50 000	24 800	49,60 %
Vahdon liikuntapaikat/ hyvinvointi ltk	8407	70 000		70 000	88 914	127,02 %
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	113	290 000	0	290 000	309 037	106,56 %

Maunun koulun laajennus	8020	20 000		20 000	4 530	22,65 %
Keskuskeittiön laajennus	8009	680 000	825 000	1 505 000	1 503 233	99,88 %
RAKENNUKSET (laajennus)	211	700 000	825 000	1 525 000	1 507 763	98,87 %

UUSINVESTOINNIT

Tietojärj.kehittäminen/ohjelmat	8704	50 000		50 000	59 329	118,66 %
TIETOKONEOHJELMISTOT	301	50 000	0	50 000	59 329	118,66 %

Joukkoliikenne/maksujärjestelmä rahoitusosuus edelliseen	8702	10 000		10 000	16 763	167,63 %
Hujalantien liikenneympyrä	8218	50 000		50 000	29 776	59,55 %
Fölin liityntäparkki	8714	20 000		20 000	30 888	154,44 %
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT	302	80 000	0	80 000	71 364	89,20 %

Maaomaisuuden hankinta	8900	30 000	2 309 880	2 339 880	2 339 880	100,00 %
Tonttien myyntitulot	8900	-90 000	-215 000	-305 000	-198 889	65,21 %
MAA- JA VESIALUEET	310	-60 000	2 094 880	2 034 880	2 140 991	105,21 %

Päällistönmäen kt/tiet, valot	8216		60 000	60 000	70 679	117,80 %
Ketunluolan kt/tiet, valot	8206	300 000	-300 000	0		
Valkiavuoren kt/tiet,valot	8205	70 000	100 000	170 000	12 547	7,38 %
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET	313	370 000	-140 000	230 000	83 225	36,18 %

Päällistönmäen kt/vesih	8203		200 000	200 000	24 166	12,08 %
Ketunluolan kt/vesih	8226	120 000	-120 000	0		
Valkiavuoren kt/vesih	8220	25 000	30 000	55 000	5 323	9,68 %
Hiidenv, Sikov,Vahdon urheilutie kt/vesih	8219	30 000		30 000	0	0,00 %
Rusko-Turku viemäriinjan saneeraus	8224	10 000		10 000	0	0,00 %
Osuuskuntien vastaanotto rahoitusosuudet edelliseen	8227	20 000		20 000	520 389	2601,95 %
Jätevesiviemärien saneeraus	8223	60 000		60 000	58 100	96,83 %
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET (vesihuoltolaitos)	313	265 000	110 000	375 000	87 589	23,36 %

Tietojärj.kehittäminen/laitteet Keskushallinto	8708	24 000		24 000	16 184	67,43 %
Keskuskeittiön urakkaan kuulumattomien kalusteiden hankinta	8709	40 000		40 000	9 922	24,80 %
Vaski-kirjastoihin liittyvän RFID-tekniikan käyttöönotto. /Hyvinvointilautakunta	8713	13 200		13 200	13 182	99,86 %
Koulujen tietokoneet/Digiloikka /Opva	8703	65 000		65 000	63 159	97,17 %
KONEET JA KALUSTO	316	142 200	0	142 200	102 446	72,04 %

INVESTOINNIT YHTEENSÄ, josta	1 897 200	2 889 880	4 787 080	4 381 744	91,53 %
Investointimenot	2 027 200	3 104 880	5 132 080	5 130 585	99,97 %
Rahoitusosuudet	-40 000	0	-40 000	-549 952	1374,88 %
Pysyvien vastaavien myynti	-90 000	-215 000	-305 000	-198 889	65,21 %

Valtuusto on päätöksillään 5 ja 6, 24.2.2020 hyväksynyt lisäämäärärahan 825 000 euroa projektille 8009 ja hyväksynyt muilta osin investointien toteutuman ylityksineen ja alituksineen.

Rahoitusosan toteutuminen 2019

	Tilinpäätös 2019	Muutos- talousarvio 2019	Tot %	Poikkeama Ta 19	Tilinpäätös 2018
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	-28 631,08	1 010 296,00	-2,8	-1 038 927,08	2 536 237,86
Satunnaiset erät +/-					
Tulorahoituksen korjauserät +/-	-453 065,39	-600 000,00	75,5	-146 934,61	-606 006,75
Investointien rahavirta					
Investointimenot -	-5 130 585,14	-5 132 080,00	100,0	-1 494,86	-1 475 392,34
Rahoitusosuudet investointeihin +	549 952,36	40 000,00		509 952,36	25 600,00
Pysyvien vastaavien +	651 954,00	905 000,00	72,0	-253 046,00	677 469,29
hyödykkeiden luovutustulot					
Toiminta ja investoinnit, netto	-4 410 375,25	-3 776 784,00	116,8	633 591,25	1 157 908,06
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset -		0,00		0,00	
Antolainasaamisten vähennykset +	9 925,38	0,00		9 925,38	9 925,38
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys +	0,00	0,00		0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys -	-548 800,00	-549 000,00	100,0	200,00	-548 800,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos +/-	0,00			0,00	0,00
Oman pääoman muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos					
Saamisten muutos	672 846,05	150 000,00			637 554,73
Korottomien velkojen muutos	285 083,66				121 378,11
Vaikutus maksuvalmiuteen	-3 991 320,16	-4 175 784,00	95,6		1 377 966,28

YHTEENVETO TALOUSARVION TOTEUTUMISTA 2019

ulkoiset ja sisäiset

	<u>Tilinpäätös</u> 2018	<u>Ta 2019</u> +Muutokset	<u>Tot. 2019</u>	<u>menojen ylitys -</u> <u>tulojen ylitys +</u>	<u>Ta:n tot %</u>
100 Vaalit					
Tuotot	10 285,00	33 000,00	20 709,00		62,8 %
Kulut	-6 462,00	-32 865,00	-15 034,00		45,7 %
Netto	3 823,00	135,00	5 674,00	5 539,00	4203,0 %
120 Tarkastustoimi					
Tuotot	0,00	0,00	0,00		
Kulut	-11 220,00	-12 946,00	-13 535,00		104,5 %
Netto	-11 220,00	-12 946,00	-13 535,00	-589,00	104,5 %
130 Yleishallinto					
Tuotot	83 790,00	70 700,00	87 047,00		123,1 %
Kulut	-1 373 458,00	-1 652 557,00	-1 676 949,00		101,5 %
Netto	-1 289 668,00	-1 581 857,00	-1 589 902,00	-8 045,00	100,5 %
160 Joukkoliikenne					
Tuotot	0,00	0,00	0,00		
Kulut	-371 762,00	-494 300,00	-460 383,00		93,1 %
Netto	-371 762,00	-494 300,00	-460 383,00	33 917,00	93,1 %
170 Elinkeinotoimi					
Tuotot	0,00	0,00	0,00		
Kulut	-86 845,00	-88 736,00	-86 179,00		97,1 %
Netto	-86 845,00	-88 736,00	-86 179,00	2 557,00	97,1 %
180 Kaavoitus ja maankäyttö					
Tuotot	636 233,00	870 000,00	663 004,00		76,2 %
Kulut	-35 619,00	-100 297,00	-29 575,00		29,5 %
Netto	600 614,00	769 703,00	633 429,00	-136 274,00	82,3 %
200 Sos. ja terv. hallinto ja kehi					
Tuotot	0,00	0,00	0,00		
Kulut	-4 242,00	0,00	-878,00		
Netto	-4 242,00	0,00	-878,00	-878,00	
210 Aikuissosiaalityö ja psykos.p					
Tuotot	602,00	0,00	1 342,00		
Kulut	-651 591,00	-506 834,00	-878 519,00		173,3 %
Netto	-650 989,00	-506 834,00	-877 177,00	-370 343,00	173,1 %
212 Perhepalvelut					
Tuotot	0,00	0,00	0,00		
Kulut	-1 160 932,00	-1 337 056,00	-1 301 306,00		97,3 %
Netto	-1 160 932,00	-1 337 056,00	-1 301 306,00	35 750,00	97,3 %
220 Vammaispalvelut					
Tuotot	0,00	0,00	0,00		
Kulut	-1 258 838,00	-1 487 827,00	-1 327 460,00		89,2 %
Netto	-1 258 838,00	-1 487 827,00	-1 327 460,00	160 367,00	89,2 %
240 Hoito ja hoivapalvelut					
Tuotot	4 340,00	0,00	5 160,00		
Kulut	-2 670 571,00	-3 292 605,00	-3 196 236,00		97,1 %
Netto	-2 666 231,00	-3 292 605,00	-3 191 076,00	101 529,00	96,9 %
250 Perusterveydenhuolto					
Tuotot	620,00	0,00	645,00		
Kulut	-1 718 688,00	-1 817 972,00	-1 793 750,00		98,7 %
Netto	-1 718 068,00	-1 817 972,00	-1 793 105,00	24 867,00	98,6 %

	<u>Tilinpäätös</u> <u>2018</u>	<u>Ta 2019</u> <u>+Muutokset</u>	<u>Tot. 2019</u>	<u>menojen ylitys -</u> <u>tulojen ylitys +</u>	<u>Ta:n tot %</u>
270 Suun terveydenhuolto					
Tuotot	0,00	0,00	0,00		
Kulut	-535 334,00	-599 222,00	-605 018,00		101,0 %
Netto	-535 334,00	-599 222,00	-605 018,00	-5 796,00	101,0 %
290 Erikoissairaanhoido					
Tuotot	0,00	0,00	0,00		
Kulut	-6 657 186,00	-6 759 157,00	-6 932 636,00		102,6 %
Netto	-6 657 186,00	-6 759 157,00	-6 932 636,00	-173 479,00	102,6 %
300 Perusopetus					
Tuotot	528 225,00	533 950,00	569 885,00		106,7 %
Kulut	-6 683 985,00	-7 083 934,00	-6 926 625,00		97,8 %
Netto	-6 155 760,00	-6 549 984,00	-6 356 740,00	193 244,00	97,0 %
360 Varhaiskasvatus					
Tuotot	592 979,00	669 000,00	525 622,00		78,6 %
Kulut	-3 960 980,00	-4 083 039,00	-4 072 326,00		99,7 %
Netto	-3 368 001,00	-3 414 039,00	-3 546 704,00	-132 665,00	103,9 %
370 Lastenhoidon tuet					
Tuotot	0,00	0,00	0,00		
Kulut	-1 141 927,00	-1 405 000,00	-1 328 206,00		94,5 %
Netto	-1 141 927,00	-1 405 000,00	-1 328 206,00	76 794,00	94,5 %
400 Hyvinvointipalvelut					
Tuotot	99 526,00	75 250,00	126 561,00		168,2 %
Kulut	-1 055 729,00	-1 123 635,00	-1 103 701,00		98,2 %
Netto	-956 203,00	-1 048 385,00	-977 140,00	71 245,00	93,2 %
600 Tekniset palvelut					
Tuotot	219 730,00	135 500,00	51 214,00		37,8 %
Kulut	-618 466,00	-522 049,00	-566 656,00		108,5 %
Netto	-398 736,00	-386 549,00	-515 442,00	-128 893,00	133,3 %
620 Toimitilapalvelut ja vuokraus					
Tuotot	4 786 476,00	4 926 734,00	5 000 736,00		101,5 %
Kulut	-3 934 040,00	-4 149 762,00	-4 280 856,00		103,2 %
Netto	852 435,00	776 972,00	719 881,00	-57 091,00	92,7 %
650 Vesihuoltolaitos					
Tuotot	1 150 601,00	1 136 000,00	1 135 262,00		99,9 %
Kulut	-634 101,00	-794 400,00	-649 752,00		81,8 %
Netto	516 500,00	341 600,00	485 510,00	143 910,00	142,1 %
690 Palo ja pelastustoimi					
Tuotot	40 864,00	40 800,00	41 478,00		101,7 %
Kulut	-505 775,00	-507 470,00	-507 950,00		100,1 %
Netto	-464 911,00	-466 670,00	-466 472,00	198,00	100,0 %
700 Rakennusvalvonta ja ympäristöasiat					
Tuotot	87 659,00	75 000,00	77 417,00		103,2 %
Kulut	-168 031,00	-177 975,00	-171 067,00		96,1 %
Netto	-80 372,00	-102 975,00	-93 650,00	9 325,00	90,9 %
RAPORTTI YHTEENSÄ					
Tuotot	8 241 929,00	8 565 934,00	8 306 082,00		97,0 %
Kulut	-35 245 782,00	-38 029 638,00	-37 924 596,00		99,7 %
Netto	-27 003 853,00	-29 463 704,00	-29 618 514,00	-154 810,00	100,5 %

HENKILÖSTÖMENOT

	Tilinpäätös 2018	Ta 2019 +Muutokset	Tot. 2019	Ta:n tot %
100 Vaalit	-5 184,00	-22 457,00	-10 545,83	47,0 %
120 Tarkastustoimi	-5 868,00	-4 896,00	-3 760,64	76,8 %
130 Yleishallinto	-550 591,00	-745 706,00	-784 356,36	105,2 %
170 Elinkeinotoimi	-1 544,00	-1 736,00	-1 662,58	95,8 %
180 Kaavoitus ja maankäyttö	-9 625,00	-7 797,00	-5 839,90	74,9 %
210 Aikuissosiaalityö ja psykos.p	-17 083,00	-15 201,00	-19 667,97	129,4 %
212 Perhepalvelut	-634,00	-586,00	-650,91	111,1 %
240 Hoito ja hoivapalvelut	-48 112,00	-48 419,00	-53 252,80	110,0 %
250 Perusterveydenhuolto	-18 645,00	-17 444,00	-19 571,80	112,2 %
270 Suun terveydenhuolto	-11 251,00	-12 257,00	-12 144,37	99,1 %
290 Erikoissairaanhoido	-34 861,00	-39 261,00	-37 080,97	94,4 %
300 Perusopetus	-3 956 662,00	-4 005 673,00	-4 075 652,87	101,7 %
360 Varhaiskasvatus	-2 826 842,00	-2 931 462,00	-2 932 674,64	100,0 %
400 Hyvinvointipalvelut	-412 940,00	-436 430,00	-433 733,36	99,4 %
600 Tekniset palvelut	-145 066,00	-132 280,00	-136 912,45	103,5 %
620 Toimitilapalvelut ja vuokraus	-1 375 420,00	-1 423 686,00	-1 385 058,33	97,3 %
690 Palo ja pelastustoimi	-2 297,00	-2 546,00	-2 471,53	97,1 %
700 Rakennusvalvonta ja ympäristöasiat	-77 290,00	-70 851,00	-71 847,91	101,4 %
yhteensä	-9 499 915,00	-9 918 688,00	-9 986 885,22	100,7 %

Tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018	
Toimintatuotot			
Myyntituotot	1 948 168,50	2 128 928,38	
Maksutuotot	654 613,18	535 588,37	
Tuet ja avustukset	266 274,63	204 182,90	
Muut toimintatuotot	<u>1 505 638,67</u>	<u>1 660 720,93</u>	4 529 420,58
Toimintakulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-8 046 027,95	-7 602 477,63	
Henkilösivukulut	-1 940 857,27	-1 897 435,70	
Eläkekulut	-1 693 886,82	-1 644 575,96	
Muut henkilösivukulut	-246 970,45	-252 859,74	
Palvelujen ostot	-20 562 016,42	-18 776 586,82	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 646 342,77	-1 652 257,84	
Avustukset	-1 438 512,26	-1 274 389,12	
Muut toimintakulut	<u>-359 452,51</u>	<u>-330 126,40</u>	-31 533 273,51
Toimintakate	-29 618 514,20	-27 003 852,93	
Verotulot	24 747 094,64	24 755 824,06	
Valtionosuudet	4 794 301,00	4 780 507,00	
Rahoitustuotot- ja kulut			
Korkotuotot	2 699,89	3 096,91	
Muut rahoitustuotot	69 753,90	35 382,00	
Korkokulut	-22 244,80	-23 144,52	
Muut rahoituskulut	<u>-1 721,51</u>	<u>-11 574,66</u>	3 759,73
Vuosikate	-28 631,08	2 536 237,86	
Suunnitelman mukaiset poistot	<u>-1 687 283,46</u>	<u>-1 652 932,04</u>	
Tilikauden tulos	-1 715 914,54	883 305,82	
Poistoeron lisäys (-)/vähennys (+)	18 921,34	18 921,34	
Varausten lisäys (-)/vähennys (+)			
Rahastojen lisäys (-)/vähennys (+)			
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	<u>-1 696 993,20</u>	<u>902 227,16</u>	

Rahoituslaskelma

	2019		2018	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	-28 631,08		2 536 237,86	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät	-453 065,39	-481 696,47	-606 006,75	1 930 231,11
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-5 130 585,14		-1 475 392,34	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	549 952,36		25 600,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	651 954,00	-3 928 678,78	677 469,29	-772 323,05
Toiminnan ja investointien rahavirta		<u>-4 410 375,25</u>		<u>1 157 908,06</u>
Rahoituksen kassavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset			9 925,38	9 925,38
Antolainasaamisten vähennykset	9 925,38	9 925,38	9 925,38	9 925,38
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-548 800,00		-548 800,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 000 000,00	1 451 200,00	0,00	-548 800,00
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos		672 846,05		637 554,73
Korottomien velkojen muutos		285 083,66		121 378,11
Rahoituksen rahavirta		<u>2 419 055,09</u>		<u>220 058,22</u>
Rahavarojen muutos		<u>-1 991 320,16</u>		<u>1 377 966,28</u>
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	5 210 152,47		7 201 472,63	
Rahavarat 1.1.	7 201 472,63		5 823 506,35	
	<u>-1 991 320,16</u>		<u>1 377 966,28</u>	

Tase

	31.12.2019		31.12.2018	
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>				
Aineettomat oikeudet	105 942,26		38 589,31	
Muut pitkävaikutteiset menot	369 151,04	475 093,30	256 705,98	295 295,29
<i>Aineelliset hyödykkeet</i>				
Maa- ja vesialueet	7 893 783,37		5 752 791,98	
Rakennukset	14 316 873,75		13 117 445,27	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	12 085 667,39		12 605 066,18	
Koneet ja kalusto	246 413,25		271 633,58	
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	251 744,79	34 794 482,55	532 882,84	32 279 819,85
<i>Sijoitukset</i>				
Osakkeet ja osuudet	3 022 988,25		3 022 988,25	
Joukkovelkakirjalainasaamiset				
Muut lainasaamiset	57 571,76	3 080 560,01	67 497,14	3 090 485,39
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				
Valtion toimeksiannot			0,00	
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	70 493,91		70 618,91	
Muut toimeksiantojen varat		70 493,91	0,00	70 618,91
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
<i>Saamiset</i>				
<i>Pitkäaikaiset saamiset</i>				
Muut saamiset	549 787,88	549 787,88	533 369,42	533 369,42
<i>Lyhytaikaiset saamiset</i>				
Myyntisaamiset	566 707,83		666 418,76	
Muut saamiset	127 528,89		193 863,03	
Siirtosaamiset	334 338,44	1 028 575,16	857 557,88	1 717 839,67
<i>Rahoitusarvopaperit</i>				
Muut arvopaperit	2 528 168,47	2 528 168,47	3 988 825,91	3 988 825,91
Rahat ja pankkisaamiset	2 681 984,00	2 681 984,00	3 212 646,72	3 212 646,72
VASTAAVAA YHTEENSÄ	45 209 145,28		45 188 901,16	

Tase

	31.12.2019		31.12.2018	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma	17 824 174,57		17 824 174,57	
Liittymismaksurahasto				
Arvonkorotusrahasto	228 524,77		228 524,77	
Muut omat rahastot				
Edellisten tilikausien ylijäämä	14 967 952,26		14 065 725,10	
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 696 993,20	31 323 658,40	902 227,16	33 020 651,60
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET				
Poistoero	398 138,79		417 060,13	
Vapaaehtoiset varaukset/investointivar.		398 138,79	0,00	417 060,13
PAKOLLISET VARAUKSET				
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00	0,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT				
Valtion toimeksiannot	0,00		0,00	
Lahjoitusrahastojen pääomat	70 493,91		70 618,91	
Muut toimeksiantojen pääomat		70 493,91		70 618,91
VIERAS PÄÄOMA				
<i>Pitkäaikainen</i>				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 187 200,00		2 736 000,00	
Lainat julkisyhteisöiltä				
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	2 029 312,59	4 216 512,59	2 005 312,59	4 741 312,59
<i>Lyhytaikainen</i>				
Joukkovelkakirjalainat	6 000 000,00		4 000 000,00	
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	548 800,00		548 800,00	
Lainat julkisyhteisöiltä				
Ostovelat	796 220,75		902 284,52	
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	400 310,00		301 155,38	
Siirtovelat	1 455 010,84	9 200 341,59	1 187 018,03	6 939 257,93
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>45 209 145,28</u>		<u>45 188 901,16</u>

KONSERNI

Konsernin tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
Toimintatuotot	14232843,55	13 383 603,32
Toimintakulut	-43 163 518,77	-40 362 238,75
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)	8 406,33	1 214,70
Toimintakate	-28 922 268,89	-26 977 420,73
Verotulot	24 747 094,64	24 755 824,06
Valtionosuudet	4 794 301,00	5 517 931,29
Rahoitustuotot- ja kulut		
Korkotuotot	35,14	440,19
Muut rahoitustuotot	72 033,12	36 531,89
Korkokulut	-97 450,74	-104 011,08
Muut rahoituskulut	-5 501,45	-11 938,85
Vuosikate	588 242,82	3 217 356,78
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 295 846,92	-2 279 925,59
Omistuksen eliminoinnit	1 465,37	2 594,81
Tilikauden tulos	-1 706 138,73	940 026,00
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden verot		
Laskennalliset verot		-2 244,40
Vähemmistöosuudet	308,38	-4 422,12
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 705 830,35	933 359,47

Konsernin rahoituslaskelma	2019		2018	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	588 242,82		3 217 356,78	
Satunnaiset erät				
Tilikauden verot				
Tulorahoituksen korjauserät	-464 207,64	<u>124 035,18</u>	-579 974,28	<u>2 637 382,50</u>
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-5 479 364,22		-1 928 333,53	
Rahoitusosuudet	555 251,20		46 922,51	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden	679 086,69		693 352,25	
Toiminnan ja investointien rahavirta	<u>-4 120 991,15</u>		<u>1 449 323,73</u>	
Rahoituksen kassavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset			-42,02	
Antolainasaamisten vähennykset	<u>0,00</u>		<u>-42,02</u>	
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	12 507,11		269 383,89	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-837 572,73		-931 961,11	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>2 132 853,25</u>		<u>827,89</u>	
Oman pääoman muutokset	<u>1 307 787,63</u>		<u>-661 749,33</u>	
Muut maksuvalmiuden muutokset			-10 172,79	
Toimeksiantojen varojen ja	965,39		-2 462,80	
Vaihto-omaisuuden muutos	6 690,12		-451,13	
Saamisten muutos	564 100,75		599 642,13	
Korottomien velkojen muutos	<u>424 730,50</u>		<u>59 372,90</u>	
Rahoituksen rahavirta	<u>2 304 274,39</u>		<u>-15 863,04</u>	
Rahavarojen muutos	-1 816 716,76		1 433 460,69	
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	6 285 223,15		8 101 939,91	
Rahavarat 1.1.	8 101 939,91		6 668 479,22	
	-1 816 716,76		1 433 460,69	

Konsernitase

VASTAAVAA	31.12.19	31.12.18	VASTATTAVAA	31.12.19	31.12.18
PYSYVÄT VASTAAVAT	45 133 536,60	42 720 204,15	OMA PÄÄOMA	32 703 952,95	34 430 699,00
Aineettomat hyödykkeet	483 725,28	300 864,14	Peruspääoma	17 824 174,57	17 824 174,57
Aineettomat oikeudet	105 942,26	38 589,31	Arvonkorotusrahasto	228 524,77	228 524,77
Muut pitkävaikut. menot	377 783,02	262 274,83	Muut omat rahastot	601 817,42	565 717,42
Ennakkomaksut	0,00	0,00	Edell.tilikaus.yli-/alijäämä	15 755 266,53	14 878 922,77
Aineelliset hyödykkeet	43 837 098,80	41 613 269,77	Tilikauden yli-/alijäämä	-1 705 830,34	933 359,47
Maa- ja vesialueet	8 298 095,43	6 159 040,14	VÄHEMMISTÖOSUUS	235 440,01	221 885,09
Rakennukset	22 132 677,56	21 242 276,62	POISTOERO JA VAPAAEH-		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	12 088 243,94	12 608 401,65	TOISET VARAUKSET	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	830 883,83	872 467,23	Poistoero		
Muut aineell. hyödykkeet	23 593,46	25 681,41	Vapaaehtoiset varaukset		
Ennakkom. ja keskener.h	463 604,57	705 402,72	PAKOLLISET VARAUKSET	380 191,64	384 207,47
Sijoitukset	812 712,52	806 070,24	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	85 098,97	85 513,81
Osakkuusyhteisöosuudet	40 263,41	34 696,49	Valtion toimeksiannot		
Osakkeet ja osuudet	757 196,31	755 983,30	Lahjoitusrahastojen pääomat	85 098,97	85 513,81
Muut lainasaamiset	15 252,80	15 390,45	VIERAS PÄÄOMA	20 766 226,61	19 017 863,60
Muut sijoitukset	0,00	0,00	Pitkäaikainen	9 383 554,86	10 175 841,13
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	82 562,05	83 942,29	Lainat rahoitus- ja vak.lait.	7 353 355,82	8 169 642,08
Valtion toimeksiannot			Lainat julkisyhteisöiltä		
Lahjoitusrah.erityiskatteet	82 562,05	83 942,29	Lainat muilta	886,46	886,46
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 954 811,54	11 336 022,53	Saadut ennakot		
Vaihto-omaisuus	138 745,71	141 950,64	Muut velat	2 029 312,59	2 005 312,59
Saamiset	2 530 842,69	3 092 131,98	Lyhytaikainen	11 382 671,75	8 842 022,47
Pitkäaikaiset saamiset	788 067,65	735 815,76	Joukkovelkakirjalainat	6 000 000,00	4 000 000,00
Muut saamiset	550 874,04	534 817,63	Lainat rahoitus- ja vak.lait.	828 661,68	691 310,14
Siirtosaamiset	237 193,61	200 998,13	Lainat julkisyhteisöiltä		
Lyhytaikaiset saamiset	1 742 775,04	2 356 316,22	Saadut ennakot	34 547,52	32 140,56
Myyntisaamiset	955 933,02	1 032 852,38	Ostovelat	1 355 410,00	1 308 813,46
Muut saamiset	262 487,53	325 511,00	Muut velat	532 790,84	496 421,06
Siirtosaamiset	524 354,49	997 952,84	Siirtovelat	2 629 800,51	2 311 092,85
Rahoitusarvopaperit	2 746 623,71	4 206 915,53	Laskennalliset verovelat	1 461,20	2 244,40
Rahat ja pankkisaamiset	3 538 599,44	3 895 024,38			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	54 170 910,20	54 140 168,97	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	54 170 910,19	54 140 168,97

LIITETIEDOT

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Arvostus- ja jaksotuseriaatteet ja menetelmät

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suorite-perusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla ja poistoilla vähennettyyn hankintamenoon. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Poistoeron vähennystä kirjataan suunnitelman mukaisten poistojen suhteessa Vahdon palvelukeskuksen osalta.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tiedot ovat vertailukelpoiset.

Konsernitilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt. Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä paitsi kuntayhtymät, joissa kunnan omistusosuus on vähäinen, alle 1 %, eikä kunnan osuus kuntayhtymän varoista ja veloista ole rahamäärältään olennainen konsernitaseen kannalta.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty hankintamenomenetelmällä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty ja kunnan omistamien kuntayhtymien taseisiin merkityt olennaiset keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen pysyvien vastaavien hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu tytäryhteisön oman pääoman erää edellisten tilikausien ylijäämää / alijäämää vastaan.

Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero

Kiinteistötytär yhteisöjen vapaaehtoiset varaukset on jaettu tilikauden ja edellisten tilikausien yli-/alijäämään ja laskennalliseen verovelkaan. Kuntayhtymän vapaaehtoiset varaukset ja poistoerot on jaettu tilikauden ja edellisten tilikausien yli-/alijäämään.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tiedot ovat vertailukelpoiset.

Toimintatuotot tehtäväalueittain

	2019	2018
Vaalit	20 709	10 285
Yleishallinto	71 809	66 638
Kaavoitus ja maankäyttö	663 004	636 233
Aikuissosiaalityö ja psykosos.palvelut	1 342	602
Perusopetus	569 885	528 225
Varhaiskasvatus	518 527	587 399
Hyvinvointipalvelut	80 303	59 082
Tekniset palvelut	34 528	203 544
Toimitilapalvelut - ja vuokraus	1 204 302	1 204 776
Vesihuoltolaitos	1 091 392	1 104 114
Palo- ja pelastustoimi	41 478	40 864
Rakennusvalvonta ja ympäristöasiat	77 417	87 659
	✓ 4 374 696 ✓	4 529 421

Verotulojen erittely

	2019	2018
Kunnan tulovero	22 214 425	22 411 946
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 325 684	1 162 563
Kiinteistövero	1 206 986	1 181 315
Verotulot yhteensä	✓ 24 747 095 ✓	24 755 824

Valtionosuuksien erittely

	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	5 780 448	5 854 687
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-57 036	168 120
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 198 332	-1 242 300
Vuoden 2018 opetus- ja kulttuuritoimen vo:n oika	-1 374	
Verotulomenetyksen kompensatio	270 595	
Valtionosuudet yhteensä	4 794 301 ✓	4 780 507

Palvelujen ostojen erittely

	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	16 401 758	15 044 801
Muiden palvelujen ostot	4 160 258	3 731 786
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	✓ 20 562 016 ✓	18 776 587

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista kunnan tilinpäätöksessä

Kuntaliitoksesta ja Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeesta 7.10.2008 johtuen kunnanhallitus on hyväksynyt poistosuunnitelman 21.9.2009 § 334.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat

Poistoryhmä	Poisto aika	Poistomenetelmä	%
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto	20,0
Muut pitkävaikutteiset menot			
Valtion teiden parannushankkeet	10 vuotta	Tasapoisto	10,0
Muut	5 vuotta	Tasapoisto	20,0
Aineelliset hyödykkeet			
Maa-alueet		Ei poistoa	
Rakennukset			
Hallinto- ja laitosrakennukset	40 vuotta	Tasapoisto	2,5
Ruskotalo (laitosrakennus)	30 vuotta	Tasapoisto	3,3
Talousrakennukset	20 vuotta	Tasapoisto	5,0
Asuinrakennukset	40 vuotta	Tasapoisto	2,5
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	20 vuotta	Tasapoisto	5,0
Sillat, laiturit ja uimalat	20 vuotta	Tasapoisto	5,0
Muut maa- ja vesirakenteet	20 vuotta	Tasapoisto	5,0
Vedenjakeluverkosto	35 vuotta	Tasapoisto	2,9
Viemäriverkosto	35 vuotta	Tasapoisto	2,9
Sähköjohdot, muuntoasemat ja ulkovaalaistuslaitteet	20 vuotta	Tasapoisto	5,0
Koneet ja kalusto			
Muut kuljetusvälineet	5 vuotta	Tasapoisto	20,0
Muut liikkuvat työkoneet	5 vuotta	Tasapoisto	20,0
Atk-laitteet	3 vuotta	Tasapoisto	33,3
Muut laitteet ja kalusteet	5 vuotta	Tasapoisto	20,0
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat		Käytön mukainen	
Arvo- ja taide-esineet		Ei poistoa	

Muihin toimintatuottoihin sisältyvät pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot

	2019	2018
Muut toimintatuotot		
Maa-alueiden myyntivoitot	453 065	606 007
Muut myyntivoitot		
Myyntivoitot yhteensä	453 065	606 007

Muihin rahoitustuottoihin sisältyvät tuotot, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä

	2019	2018
Osinkotuotot muista yhteisöistä	22 973	24 286
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	3 127	3 127

Pysyvien vastaavien erittely tase-erittäin

Tase-erä	Hankintameno 1.1.2019	Lisäykset tilik. aikana	Vähennykset tilik. aikana	Rahoitus- osuudet	Sisäiset siirrot	Sumu- poistot	Kirjanpitoarvo 31.12.2019
Aineettomat hyödykkeet							
Aineettomat oikeudet	38 589,31	59 328,83			21 773,06	-13 748,94	105 942,26
Muut pitkävaikutteiset menot	256 705,98	174 156,44		-6 063,26		-55 648,12	369 151,04
Aineettomat hyödykkeet	295 295,29	233 485,27	0,00	-6 063,26	21 773,06	-69 397,06	475 093,30
Aineelliset hyödykkeet							
Maa- ja vesialueet							
Maa- ja vesialueet	5 461 260,58	2 339 880,00	-198 888,61				7 602 251,97
Arvonkorotukset	228 524,77						228 524,77
Kiinteistöjen liittymismaksut	63 006,63						63 006,63
Maa- ja vesialueet yhteensä	5 752 791,98	2 339 880,00	-198 888,61	0,00	0,00	0,00	7 893 783,37
Rakennukset							
Asuinrakennukset	345 279,90					-20 970,62	324 309,28
Hallinto- ja laitosrakennukset	12 647 308,55	1 523 232,55			335 314,52	-623 112,74	13 882 742,88
Muut rakennukset	124 856,82					-15 035,23	109 821,59
Rakennukset yhteensä	13 117 445,27	1 523 232,55	0,00	0,00	335 314,52	-659 118,59	14 316 873,75
Kiinteät rakenteet ja laitteet							
Maa- ja vesirakenteet	5 169 223,83	235 807,82		-23 500,00	99 394,66	-467 164,94	5 013 761,37
Johtoverkostot ja laitteet	7 435 842,35	509 829,10		-509 829,10		-363 936,33	7 071 906,02
Muut kiinteät rakenteet ja l.	0,00						0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet yht	12 605 066,18	745 636,92	0,00	-533 329,10	99 394,66	-831 101,27	12 085 667,39
Koneet ja kalusto							
Kuljetusvälineet	60 605,46					-20 734,18	39 871,28
Muut koneet ja kalusto	211 028,12	102 446,21				-106 932,36	206 541,97
	271 633,58	102 446,21	0,00	0,00	0,00	-127 666,54	246 413,25
Keskeneräiset hankinnat	532 882,84	175 344,19			-456 482,24		251 744,79
Kaikki yhteensä	32 575 115,14	5 120 025,14	-198 888,61	-539 392,36	0,00	-1 687 283,46	35 269 575,85

Pysyvät vastaavat	Hankintameno	Lisäykset	Vähennykset	Kirjanpitoarvo
Sijoitukset	1.1.2019	tilik. aikana	tilik. aikana	31.12.2019
OSAKKEET JA OSUUDET				
Kuntayhtymäosuudet				
V-S erityishuoltopiiri	25 913,05			25 913,05
V-S sairaanhoitopiiri	1 880 863,87			1 880 863,87
Varsinais-Suomen liitto	3 346,61			3 346,61
Raision seudun koulutus kuntayhtymä	144 705,19			144 705,19
	2 054 828,72	0,00	0,00	2 054 828,72
Tytäryhteisöosakkeet				
As Oy Metsärinne	3 363,76			3 363,76
As Oy Metsäranta	8 409,40			8 409,40
Koy Ruskon vuokratalot/osakkeet	1 650,00			1 650,00
Koy Ruskon vuokratalot/pääomasijoitus	258 082,57			258 082,57
	271 505,73	0,00	0,00	271 505,73
Osakkuusyhteisöosakkeet				
As Oy Ruskon Liikekulma	229 824,32			229 824,32
As Oy Ruskola	193 485,44			193 485,44
	423 309,76	0,00	0,00	423 309,76
Muut osakkeet				
Finda Oy (ent. Lännen Puhelin Oy)	14 108,95			14 108,95
As Oy Ruskonsato	47 395,36			47 395,36
As Oy Vahdonrivi	9 283,96			9 283,96
As Oy Laukolanrivi	19 812,54			19 812,54
As Oy Laukolanrivi II	28 087,38			28 087,38
Turun Seudun Puhdistamo Oy	40 000,00			40 000,00
Turun Seudun Jätehuolto Oy	36 000,00			36 000,00
Kuntarahoitus Oyj	3 531,95			3 531,95
Vasso Oy	1 000,00			1 000,00
Metsä Board B	648,91			648,91
Kunnan Taitoa Oy	5 822,00			5 822,00
Kuntien Tiera Oy	5 822,00			5 822,00
Kohasuomi Oy	671,88			671,88
Turun Seudun Kehitys Oy	47,11			47,11
	212 232,04	0,00	0,00	212 232,04
Muut osuudet				
Metsäliitto Osuuskunta	9 781,00			9 781,00
L-S Saattohoitosäätiö	840,94			840,94
Palveluk. säätiö Maununkoti	50 456,38			50 456,38
Turun Seudun Osuuspankki	33,64			33,64
	61 111,96	0,00	0,00	61 111,96
Muut lainasaamiset tytäryhteisöiltä				
As Oy Metsärinne	29 776,12		-9925,38	19 850,74
As Oy Metsäranta	37 721,02			37 721,02
	67 497,14	0	0	57 571,76

Omistukset muissa yhteisöissä

Kuntayhtymät	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus	Kuntakonsernin osuus, €		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilik.voitosta /tappiosta
Varsinais-Suomen Sairaanhoidopiirin ky	Turku	1,08 %	2 014 870	3 562 130	3 329
Raision seudun koulutus kuntayhtymä	Raisio	5,17 %	491 044	109 415	795
Yhteensä			2 505 914	3 671 545	4 124
Tytäryhtiöt					
Asunto Oy Ruskon Metsärinne	Rusko	100 %	389 850	21 973	19
Asunto Oy Ruskon Metsäranta	Rusko	100 %	249 550	150 660	-9 358
Kiinteistö Oy Ruskon Vuokratilat	Rusko	66,0 %	259 745	2 354 289	13
Yhdistelemättömät kuntayhtymät					
Varsinais-Suomen Erytishuoltopiiri ky	Paimio	0,83 %	46 769	193 889	5 594
Varsinais-Suomen Liitto	Turku	0,97 %	17 723	13 273	6 902

Saamisten erittely

	2019		2018	
	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Lainasaamiset	57 572		67 497	
Myyntisaamiset		4 283		7 304
Yhteensä	57 572	4 283	67 497	7 304
Saamiset kuntayhtymiltä				
Lainasaamiset				
Myyntisaamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	0	0	0
Saamiset yhteensä	57 572	4 283	67 497	7 304

Siirtosaamisiin sisältyvät oleelliset erät

	Kunta	
	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Kelan korvaus työterveysh.	48 083	42 678
Lounametsä		52 721
Raision kaupunki/sosiaali- ja terveystoimen palautus	214 655	688 408
Avi/rahoitusosuus	23 500	24 600
Raision kaupunki/ympäristö- terveydenhuolto ja eläinlääkintä	10 010	
Muut tulojäämät	37 757	49 151
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	334 005	857 558

Oman pääoman erittely

	Kunta		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	17 824 174,57	17 824 174,57	17 824 174,57	17 824 174,57
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	17 824 174,57	17 824 174,57	17 824 174,57	17 824 174,57
Arvonkorotusrahasto	228 524,77	228 524,77	228 524,77	228 524,77
Muut omat rahastot			601 817,42	565 717,42
Edellisten tilikausien ylijäämä	14 967 952,26	14 065 725,10	15 755 266,53	14 878 922,77
Tilikauden yli/alijäämä	-1 696 993,20	902 227,16	-1 705 830,34	933 359,47
<i>Oma pääoma yhteensä 31.12.</i>	<i>31 323 658,40</i>	<i>33 020 651,60</i>	<i>32 703 952,95</i>	<i>34 430 699,00</i>

Pitkäaikaiset velat

	2019	2018
Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua (1.1.2025 jälkeen)		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	617 000	890 800

Joukkovelkakirjalainat

	2019	2018
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat	6 000 000	4 000 000
Korko vuonna 2018 -0,22% - 0,18%		-8 111
Korko vuonna 2019 -0,08% - +0,2%	-3 437	

Sekkitililimiitti

	2019	2018
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	2 500 000	2 500 000
siitä käyttämättä	2 500 000	2 500 000

Muiden velkojen erittely

	2019	2018
Muut velat		
Liittymismaksut	2 029 313	2 005 313
Ennakonpidätykset	157 327	151 855
Opetus-, nuoriso- ja liikuntatoimen hankerahat	177 970	99 542
Muut velat	65 013	49 758
<i>Muut velat yhteensä</i>	<i>2 429 623</i>	<i>2 306 468</i>

Siirtovelkoihin sisältyvät oleelliset erät

	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Palkkojen ja sivukulujen jaksotukset	1 309 906	1 118 744
Korkojaksotukset	6 409	7 855
Turun vesihuolto Oy		
Turun kaupunki/seudull. joukkoliikenne	130 847	47 802
Muut menojäämät	7 849	12 617
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>1 455 011</i>	<i>1 187 018</i>

Vuokra- ja leasingvastuiden yhteismäärä (sis. alv)

	Kunta		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Vuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	19 680	19 680	146 477	101 547
Myöhemmin maksettavat	177 120	177 120	1 549 548	1 107 236
Leasing-vastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	65 273	82 505	98 100	103 161
Myöhemmin maksettavat	71 827	101 925	141 384	142 091
<i>Yhteensä</i>	<i>333 900</i>	<i>381 230</i>	<i>1 935 510</i>	<i>1 454 035</i>

Leasing sopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Muut vastuusitoumukset

	Kunta		Konserni	
	2019	2018	2019	2018
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma				
Jäljellä oleva pääoma	1 195 317	1 335 073	1 195 317	1 335 073
Leasingvastuut muiden puolesta				
Jäljellä oleva pääoma	206 862	217 744	206 862	217 744

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2019	2018
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	37 632 861	35 755 007
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	24 760	22 971

Taseen ulkopuoliset järjestelyt

Kunta on tehnyt maankäyttösopimukset Päälistönmäen kaava-alueen maanomistajien kanssa. Sopimukset velvoittavat kuntaa toteuttamaan Päälistönmäen kaava-alueen kunnallistekniikan ja muun yhdyskuntarakenteen valtuuston hyväksymässä järjestyksessä ja aikataulussa.

Henkilöstön lukumäärä (työajan muk.) 31.12.

	2019	2018
Hallinto- ja talouspalvelut	14,00	12,60
Varhaiskasvatuspalvelut	84,08	72,00
Perusopetuspalvelut	86,80	84,37
Ruokapalvelut	14,79	13,56
Hyvinvointipalvelut	9,57	8,85
Tekniset palvelut (pl.ruokapalvelut)	30,60	29,52
<i>Yhteensä</i>	<i>239,84</i>	<i>220,90</i>

Henkilöstökulut

	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	9 986 885	9 499 913
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	0	0
<i>Yhteensä</i>	<i>9 986 885</i>	<i>9 499 913</i>

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2019	2018
Liedon seudun vihreät ry		556
Ruskon keskusta	1 104	1 264
Ruskon kokoomus	1 164	1 168
Ruskon työväenyhdistys ry	864	857
Ruskon vasemmisto ry	424	325
Ruskon vihreät ry	1 173	212
Raision perussuomalaiset	104	73
Vahdon kokoomus	204	193
<i>Yhteensä</i>	<i>5 037</i>	<i>4 648</i>

Tilintarkastajan palkkiot

	2019	2018
Tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy		
Tilintarkastajan palkkiot	7 488	2 648
Muut tilintarkastajalle kuuluvat tehtävät		182
Tarkastuslautakunnan avustaminen		
Muut palkkiot		
<i>Yhteensä</i>	<i>7 488</i>	<i>2 830</i>

VESIHUOLTOLAITOS

TULOSLASKELMA	2019		2018	
Liikevaihto	1 128 131,05		1 142 747,80	
Liiketoiminnan muut tuotot	7 131,07		7 853,42	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-107 662,05		-107 717,46	
Palvelujen ostot	-535 765,13	-643 427,18	-513 367,08	-621 084,54
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-272 546,88	-272 546,88	-276 450,38	-276 450,38
Liiketoiminnan muut kulut	-6 324,45		-13 016,89	
Liikeliiketoiminta (-alijäämä)	212 963,61		240 049,41	
Rahoitustuotot ja -kulut:				
Muut rahoitustuotot	162,22		749,36	
Korvaus peruspääomasta	-145 781,56		-145 781,55	
Muut rahoituskulut	-9,18	-145 628,52	0,11	-145 032,08
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunn. eriä	67 335,09		95 017,33	
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	67 335,09		95 017,33	
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				
Vapaaehtoisten varausten lis (-) tai väh (+)				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	67 335,09		95 017,33	

RAHOITUSLASKELMA	2019		2018	
Toiminnan ja investointien rahavirta				
Liikeliiketoiminta (-alijäämä)	212 963,61		240 049,41	
Poistot ja arvonalentumiset	272 546,88		276 450,38	
Rahoitustuotot ja -kulut	-145 628,52	339 881,97	-145 032,08	371 467,71
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-607 977,85		-270 350,47	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	520 389,10		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykk.luovutustulot	0,00	-87 588,75	0,00	-270 350,47
Toiminnan ja investointien rahavirta	252 293,22		101 117,24	
Rahoituksen rahavirta				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos, lis-, väh+	49 146,61		11 786,83	
Korottomien velkojen muutos lis+, väh-	65 895,64	115 042,25	-49 184,48	-37 397,65
Rahoituksen rahavirta	115 042,25		-37 397,65	
Rahavarojen muutos	367 335,47		63 719,59	
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	1 805 266,23		1 437 930,76	
Rahavarat 1.1.	1 437 930,76		1 374 211,17	
	367 335,47		63 719,59	

VESIHUOLTOLAITOS
Tase

	<u>31.12.2019</u>		<u>31.12.2018</u>	
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
<i>Aineelliset hyödykkeet</i>				
Maa- ja vesialueet	45 118,97		45 118,97	
Rakennukset	82 308,05		87 881,79	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 839 169,93		6 106 143,07	
Ennakkomaksut ja keskener. hankinn	147 102,25	6 113 699,20	59 513,50	6 298 657,33
<i>Sijoitukset</i>				
Osakkeet ja osuudet	40 000,00		40 000,00	
Muut lainasaamiset	0,00	40 000,00	0,00	40 000,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
<i>Lyhytaikaiset saamiset</i>				
Myntisaamiset	326 131,43		354 131,29	
Muut saamiset			29 362,21	
Siirtosaamiset	8 646,44	334 777,87	430,98	383 924,48
Rahat ja pankkisaamiset	1 805 266,23	1 805 266,23	1 437 930,76	1 437 930,76
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>8 293 743,30</u>		<u>8 160 512,57</u>	

Tase

	<u>31.12.2019</u>		<u>31.12.2018</u>	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma	4 859 384,87		4 859 384,87	
Edellisten tilikausien ylijäämä	1 127 322,21		1 032 304,88	
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	67 335,09	6 054 042,17	95 017,33	5 986 707,08
VIERAS PÄÄOMA				
<i>Pitkäaikainen</i>				
Muut velat/Liittymismaksut ja muut vel	2 029 312,59	2 029 312,59	2 005 312,59	2 005 312,59
<i>Lyhytaikainen</i>				
Ostovelat	188 183,66		156 654,67	
Muut velat/Liittymismaksut ja muut vel	22 204,88		11 838,23	
Siirtovelat	0,00	210 388,54	0,00	168 492,90
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>8 293 743,30</u>		<u>8 160 512,57</u>	

Käytetyt kirjanpitokirjat 1.1. – 31.12.2019

	säilytystapa	säilytysaika
Päiväkirja	nidottuna	10 v.
Pääkirja	nidottuna	10 v.
Tasekirja	sidottuna kirjana	pysyvästi
Tase-erittelyt	nidottuna	10 v.
Tositteiden säilytystapa	paperitositteina	10 v
	sähköisenä Rondo-arkistossa	10 v

Tositelajit

Id	Nimi	Alkunro	Loppunro	Viimeinen
ALKUSA	Alkusaldot	1001	1999	1001
BUD	Talousarvio	2001	2999	2002
BUDL	Lisämääräraha	3001	3999	3005
MUIST1	Muistio, ulk.RD	10001	13999	10274
MUISIS	Muistio, sis. RD	20001	24999	20064
MUIVYO	Muistio, vyörytykset	31001	31999	31005
KOMTOS	Käyttöomaisuus	34001	34999	34063
MATKAT	Populus matkalaskut	60001	69999	60012
ZBF	Budjetointitositteet	96000	96999	96010
PANKKI	Pankin tiliote	101001	109999	
PALKAT	Palkat	100001	100999	100047
YMR11	MR Laskulaji 11	11000001	11999999	11000817
YMR15	MR Laskulaji 15	15000001	15999999	15000728
YMR20	MR Laskulaji 20	20000001	20999999	20000193
YMR25	MR Laskulaji 25	25000001	25999999	25000008
YMR26	MR Laskulaji 26	26000001	26999999	26000041
YMR27	MR Laskulaji 27	27000001	27999999	27000135
YMR30	MR Laskulaji 30	30000001	30999999	30000052
YMR35	MR Laskulaji 35	35000001	35999999	35000932
YMR44	MR Laskulaji 44	44000001	44999999	44000035
YMR45	MR Laskulaji 45	45000001	45999999	45007915
YMRMAN	Manuaalisuoritukset	5110001	5199999	5110495
YMRVII	Viitesuoritukset	5210001	5299999	5210251
YMRHYV	Hyv.laskujen kuittaus	5310001	5399999	5310050
YMR54	MR Laskulaji 54	54000001	54999999	54002180
OSTOT	Ostolaskut	8000001	8299999	8007502
OMAKSU	Ostomaksut	8990001	8999999	8990253

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Ruskolla 30. päivänä maaliskuuta 2020

Sisko Hellgren
puheenjohtaja

Antti Jussila
varapuheenjohtaja

Jorma Raiko
jäsen

Jussi Helesvirta
jäsen

Heli Nurmi
jäsen

Antti Lähteenmäki
jäsen

Tarja Helenius
jäsen

Mikko Toivonen
jäsen

Nora Ojala
jäsen

Kari Lehtinen
kunnanjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Ruskolla 11. 5. 2020

KPMG

~~PwC~~ Julkistarkastus Oy
Tilintarkastusyhteisö

Topi Katajala
JHT